

Niilo Mäki -säätö sr

VUOSIKERTOMUS 2024

Hyväksytty hallintoneuvoston kokouksessa 16.4.2025

Kannen kuva: Lasse Eskola

Sisällys

1. Tiivistelmä Niilo Mäki Instituutin toiminnasta vuonna 2024	4
2. Hanketoiminta vuonna 2024	10
3. Niilo Mäki -säätiön oma kehittämistoiminta	26
4. Koulutus ja julkaisutoiminta	29
5. Hallinto- ja tukipalvelut.....	34
6. Säätiön henkilöstö ja talous 2024	35
7. Kliininen toiminta.....	36
8. Yhteistyö Suomessa	37
9. Kansainvälinen toiminta	39

Liitteet

Liite 1. Niilo Mäki Instituutin tutkijoiden julkaisut 2024

Liite 2. Niilo Mäki Instituutin henkilöstön jäsenyyksiä 2024

Liite 3. OPH-rahoitteiset koulutukset vuonna 2024

Liite 4. Niilo Mäki -säätiön hallintoneuvosto ja hallitus 2024

Tutkimuspäällikkö on koordinoinut ja kehittänyt tutkimus- ja kehittämishankerahakemusten suunnittelu- ja laatimisprosessia. Uusia hankerahakemuksia tehtiin vuoden 2024 aikana 36 kappaletta, joiden hakusumma oli yhteensä 7,14 M€. Helmikuuhun 2025 mennessä on myönteisen päätöksen näistä saanut 11 kappaletta (30,6 % /1,22 M€) ja kielteisen päätöksen 22 kappaletta (61,1 % / 5,29 M€). Päätöksiä odotetaan vielä kolmesta vuonna 2024 laaditusta hakemuksesta.

Säätiön laajasta hanketoiminnasta kerrotaan tarkemmin säätiön vuosikertomuksessa. Uudet, vuonna 2024 rahoituksen saaneet hankkeet olivat: 3 Opetushallituksen rahoittamaa opetustoimen henkilöstön koulutushanketta (*Nepsy-tsempparit, Kohti hyvinvoivaa oppimisyhteisöä, sekä Lukuiloa ja tutkimusperustaista tukea lukemisen ja kirjoittamisen vaikeuksiin*), EPM -Pelaamalla paremmaksi -jatkorahoitus Teknologiateollisuuden 100-vuotissäätiöltä, KEKO – Keski-Suomesta koulutusteknologian ja -materiaalien kansainvälisille markkinoille -hanke ELY:n rahoittamana, kaksi Opetushallituksen rahoittamaan materiaalikehityshanketta (*oppimisvaikeuksiin liittyvä kirja ruotsiksi ja Leikitään ja keskitytään materiaalin tuottaminen ruotsiksi*), Opetushallituksen myöntämä NAPP2 -hanke, sekä Bovalliuksen säätiön rahoittama Vikke 2.0 -hanke. Uusien hankerahoitusten lisäksi säätiö sai jatkoa STEAn yleisavustukselle (Ay5) kohdennetulle avustukselle (AK4398 Lukumummi ja -vaari -toiminta).

Prokoulu-toimintamalliin liittyvää toimintaa jatkettiin niiden kuntien kanssa, joiden kanssa kolmen vuoden prosessi oli käynnissä. Vuoden 2024 aikana aloitti kaksi kokonaan uutta kuntaa Prokoulu-toiminnan ja toiminnan jo aloittaneissa kunnissa sitä laajennettiin 11 uuteen kouluun. Tähän mennessä toimintaa on ollut kaikkiaan 29 kunnassa. Varhaiskasvatukseen kohdentuva ProVaka-toimintamalliin liittyi uusia kuntia mukaan 1 ja sen lisäksi toimintamallia jo toteuttaneissa kunnissa toimintaa laajennettiin 72 uuteen päiväkotiyksikköön. ProVaka toimintaa on tähän mennessä ollut käynnissä kaiken kaikkiaan 12 kunnassa.

Rohkeasti uudistuvat toimintamuodot

Säätiö aloitti marraskuussa 2024 oman kliinisen toiminnan perustamalla NMI Klinikkan, joka toimii Niilo Mäki Instituutin tiloissa. NMI Klinikka sai sote-palveluiden tarjoamisen mahdollistavan soteri-luvan joulukuussa 2024. Lisäksi NMI Klinikka on hakeutunut palvelusetelituottajaksi ja osallistuu kliiniseen palvelutoimintaan liittyviin kilpailutuksiin. Aiemmin NMI:n ja Jyväskylän kaupungin perheneuvolan yhdessä ylläpitämä Lastentutkimuskliniikka oli 1.1.2023 alkaen siirtynyt täysin Keski-Suomen hyvinvointialueen toiminnaksi ja siirtyi syksyllä 2024 pois NMI:n tiloista.

Digitaalisuuden mahdollisuuksien hyödyntäminen on painottunut Niilo Mäki Instituutin toiminnassa viime vuosien aikana ja siihen panostetaan myös jatkossa. Digitaalisuus konkretisoituu mm. digitaalisen arvioinnin mahdollistavassa Arvio-ympäristössä ja siihen kehitetyissä menetelmissä (Digilukiseula nuorille ja aikuisille, Digilukiseula yläkouluun, LUKINO), pelinkehitystyössä (mm. Ekapeli, Spel-Ett, EPM-Pelaamalla paremmaksi), eTaleAfrica-oppimisympäristössä, Vikke-kuntoutusmenetelmän ja tutkimuksissa käytettävien arviointimenetelmien kehittämisessä. Digitaalisten sovellusten kansainvälisen levittämisen keinoja edistetään.

Ulkoisella rahoituksella toteutuneen toiminnan lisäksi säätiö toteutti omana kehittämistoimintana *Lukemisen, oikeinkirjoittamisen ja nimeämisen arviointi - LUKINO* -hankkeen, jossa laadittiin ja julkaistiin AKI-arviointivälineistö sekä Nopean nimeämisen testi. Kehittämistoiminnan kulut (175 553,59 €) tammi-elokuulta 2024 aktivoitiin kuluksi taseeseen ja kulujen poistoajaksi arvioitiin 6 vuotta (29 258,93 €/vuosi), alkaen vuodesta 2024.

Aktiivinen ja näkyvä vaikuttaminen

Niilo Mäki Instituutin koulutus ja julkaisutoiminta on keskeinen osa Niilo Mäki -säätiön yleishyödyllistä toimintaa lasten ja nuorten neuropsykologisen arvioinnin ja kuntoutuksen kehittämiseksi. Instituutti järjestää oppimisvaikeuksiin liittyvää koulutusta ja tuottaa materiaalia mm. psykologeille, perusopetuksen ja toisen asteen opettajille, erityisopettajille, varhaiskasvatuksen henkilöstölle, puhe- ja toimintaterapeuteille sekä lapsille ja nuorille ja heidän perheilleen. Niilo Mäki Instituutin koulutustoiminta kytkeytyy yhteen tiedotus- ja julkaisutoiminnan kanssa.

Koulutusta järjestettiin valtakunnallisesti NMI:n omina maksullisina koulutuksina sekä tilauskoulutuksina ja Opetushallituksen rahoittamina koulutuksina. Vuoden 2024 koulutukset järjestettiin suurelta osin verkon välityksellä. OPH-koulutushankkeita oli NMI:n toteuttamina käynnissä 8 hanketta.

Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehti NMI Bulletin ilmestyi 4 kertaa. Lehden päätoimittajana toimi Jarkko Hautala. Vuonna 2024 tehtiin päätös siirtää lehden julkaisemiseen vain digitaalisena ja käyttöön otettiin sähköinen toimittamisjärjestelmä. NMI Bulletinin verkkosivuilla on vierailtu vuoden 2024 aikana yli 36 500 kertaa.

Koulutus- ja julkaisutiedote julkaistiin sähköisesti. NMI:n toiminnasta, tapahtumista, julkaisuista ja koulutuksista tiedotettiin myös kuukausittain kahdessa erässä ilmestyvällä kuukausikirjeellä. Tiedotusta jatkettiin aktiivisesti sosiaaliseen mediaan (erityisesti Facebook), mikä on osoittautunut tehokkaaksi ja tavoittanut uusia asiakkaita ja kohderyhmiä.

NMI:n verkkosivuilla sivujen katselua oli vuodessa noin 885 000 ja yksittäisiä kävijöitä noin 132 000.

Vuonna 2024 valmistuivat seuraavat NMI:n verkkokaupasta saatavat julkaisut:

- Etätyöskentelystä tukea lasten oppimisen vaikeuksiin (e-kirja).
- Kartläggning av läsförståelse i digital format.
- AKI – Luku- ja kirjoitustaidon arviointimenetelmä alakoulun luokille 1-6. Yksilöllinen arviointi ja oppimisen seuranta.
- Luetaas! – Toistavan ääneen lukemisen harjoitusmateriaaleja alkuopetukseen (e-materiaali).
- Kummi 22. Leikitään ja keskitytään varhaiskasvatuksessa – Toimintamalli toiminnanohjauksen tukemiseen.

Lisäksi julkaistiin oppaat vanhemmille ja ohjaajille *LeKe perheille* -koulutuksen materiaaleiksi:

Kansallinen ja kansainvälinen yhteistyö

Niilo Mäki Instituutin kansainvälistä tutkimus- ja kehittämistoimintaa jatkettiin hankesuunnitelmien mukaisesti. NMI:n hankkeista koko vuoden jatkui eTaleAfrica2 -kehitys yhteistyöhanke. ETaleAfrica1 ja NeoPrism-C päättyivät vuoden 2024 alussa, mutta niissä syntyneitä kansainvälisiä kontakteja ylläpidetään ja yhteistyötä hankehauissa toteutui jo vuoden 2024 aikana. EU- ja muiden kansainvälisten rahoitusten määrää pyritään aktiivisesti lisäämään. Joulukuussa 2024 käynnistyi Erasmus+ Capacity Building EU-hanke *Digital Transformation for NeuroDiversity Inclusion in Africa and Asia* (AAN-DI), jossa NMI toimii Associated Partner -roolissa.

NMI:n kehittämien tuotteiden (erityisesti digitaaliset arviointimenetelmät) kansainvälisiä myyntimahdollisuuksia kartoitettiin ja valmisteltiin aktiivisesti. Vuoden 2024 lopulla käynnistynyt KEKO-hanke kohdentuu keskisuomalaisten koulutusteknologiaa tai -materiaalia kehittävien yritysten ja organisaatioiden yhteistyöhön kansainvälistymisessä.

Yhteistyötä (hanketoiminta, materiaalituotanto, jne.) jatkettiin alan järjestöjen, yliopistojen ja tutkimuslaitosten, oppilaitosten ja muiden organisaatioiden kanssa. Niilo Mäki säätiön asiantuntijoita osallistuu mm. eduskunnan asiantuntijaryhmiin, muiden alan toimijoiden hankkeiden ohjausryhmiin, neuvottelukuntiin ja asiantuntijafoorumeille. Päättäjien kanssa käytiin vuoropuhelua oppimisvaikeuksiin liittyvissä teemoissa ja asiantuntijalausuntoja annettiin NMI:n toimintakenttään liittyen. NMI:n asiantuntijuuden näkyminen kansallisesti ja kansainvälisesti on tärkeää tulevien hanke- ja tutkimusrahoitusten saamiselle.

NMI:n sidosryhmille tarkoitettu kutsuvierasseminaari toiminnan rahoittajien ja yhteistyökumppaneiden edustajille järjestettiin marraskuussa hallintoneuvoston syyskokouksen yhteydessä Helsingissä.

Hallinto ja henkilöstö

Niilo Mäki Instituutin kuukausi- ja tuntipalkkaisten työntekijöiden lukumäärä oli vuoden 2024 aikana yhteensä noin 39,7 henkilötyövuotta. Palkkasuhteessa tai tuntilistalla työskenteli vuoden 2024 aikana keskimäärin 59,2 henkilöä/kk, joista kokoaikaisia työntekijöitä oli keskimäärin 24,3 ja osa-aikaisia 25,2 henkilöä

(henkilötyökuukausina 14,1 htkk) ja tuntilistalla keskimäärin 9,7 henkilöä kuukaudessa (keskimäärin henkilötyökuukausina 1,2 htkk/kk).

Niilo Mäki -säätiön hallintoa ja tukipalveluita ylläpidettiin pääosin STEA:n yleisavustuksella, hankkeilta kerätyillä yleiskustannusosuuksilla ja koulutus- ja julkaisu toiminnan tuotoilla. Yleiskulua (hankkeissa 20 % kuluista ja kokonaiskustannusmallia noudattavien hankkeiden osalta 70 %) perittiin kaikilta jatkuvilta hankkeilta. Yleiskustannusosuudella katettiin hankkeille yhteisiä kuluja (mm. yhteiset tilat, hallinnon ja tukipalvelujen henkilöstökuluja, työterveys, siivous, yritysvakuutukset, työkykyä ylläpitävät toimet, virkistystoimet). Mikäli rahoittajan säännöt rajoittavat yleiskulujen perintää, hankkeiden aiheuttamia kustannuksia perittiin suoraan hankekuluina. Vuoden 2024 uusissa hankehakemuksissa käytetty yleiskulukerroin oli 25 %. Kertoimen nostamiseen johti jyrkästi nousseen inflaation aiheuttama yleinen hintatason nousu yleiskuluilla katettavissa kuluissa. Vuonna 2024 hallinnon ja tukipalveluiden sekä yleisten kulujen kulurakennetta on tarkasteltu ja säästöjä tehty kohteissa, joissa se on ollut mahdollista toiminnan merkittävästi kärsimättä. Tulevaisuuden epävarmuus edellyttää tiukkaa kulukuuria ja mahdollisia sopeuttamistoimia jatkossa. Vuoden 2024 aikana ei myöskään ollut edellytyksiä vakainaistaa määräaikaissa työsuhteissa olevaa henkilöstöä.

Niilo Mäki -säätiön hallintoneuvosto kokoontui puheenjohtajansa Paavo Leppäsen johdolla vuonna 2024 kaksi kertaa ja lisäksi järjestettiin hallintoneuvoston syyskokouksen yhteydessä sidosryhmille tarkoitettu seminaari Helsingissä. Niilo Mäki -säätiön hallitus kokoontui puheenjohtajansa Päivi Fadjukoffin johdolla vuoden 2024 aikana 9 kertaa.

Hallituksen jäsenet olivat vuonna 2024:

Jäsen

Päivi Fadjukoff, puheenjohtaja
Timo Ahonen
Ulla Richardson, vpj
Anne Korhonen
Hannu Savolainen

Varajäsen

Eino Havas
Tiina Parviainen
Jyrki Saarivaara
Kirsi Kallionpää
Marja-Kristiina Lerkkanen

Niilo Mäki -säätiön hallintoneuvoston jäsenet ja heidän taustatahonsa olivat vuonna 2024 seuraavat:

Jäsen

Paavo Leppänen, pj
Berndt-Johan Lindström, vpj
Anne Vierelä, vpj
Onerva Mäki
Marja-Leena Laakso
Tuire Koponen
Anna Rönkä
Katri Savolainen
Tiina Luomanen
Nina Hovén
Mika Pyykkö
Juha Lappalainen
Kirsti Karila
Maiju Mäki
Matias Lahti

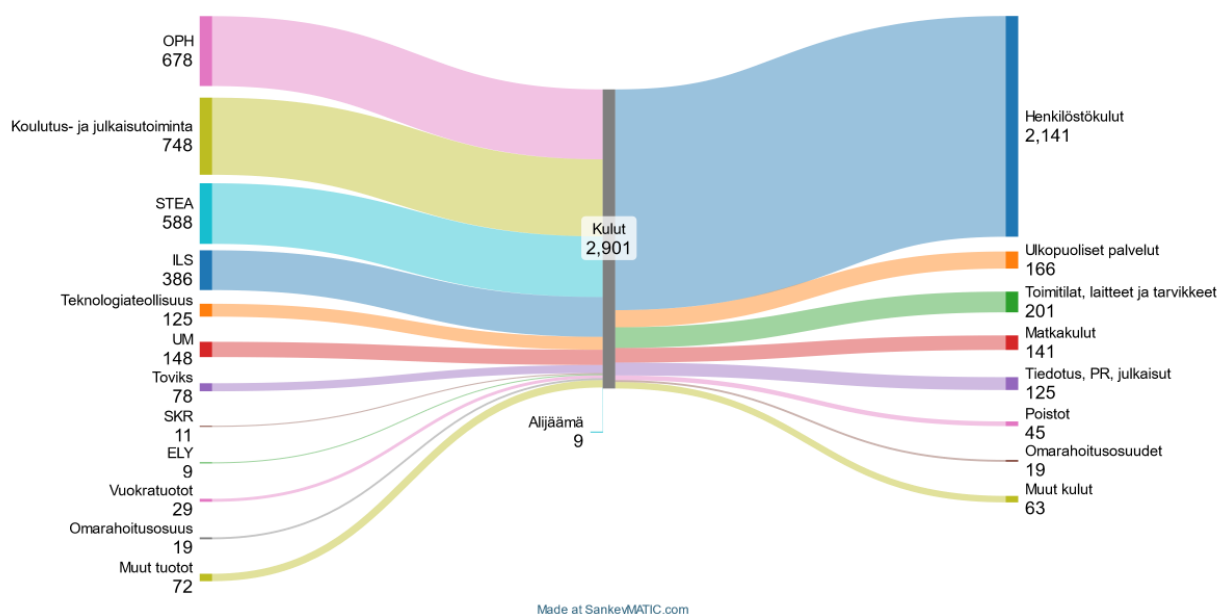
Taustataho

Jyväskylän yliopistosäätiö
Svenska Kulturfonden
Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri
Niilo Mäen perikunta
Jyväskylän yliopistosäätiö
Jyväskylän yliopistosäätiö
Haukkalan säätiö
Jyväskylän kaupunki
Opetushallitus
ADHD-liitto ry
Aivoliitto ry
Suomen CP-liitto ry
Mannerheimin lastensuojeluliitto
Kehitysvammaliitto
Keski-Suomen Hyvinvointialue

Niilo Mäki -säätiön hallintoneuvoston tai hallituksen jäsenille ei maksettu palkkioita hallintoneuvosto- tai hallitustyöskentelystä lukuun ottamatta hallituksen puheenjohtajaa, jolle maksettiin korvausta 2400 €/vuosi. Säätiön johdolle on maksettu palkkaa työsopimuksen mukaisesti ja tilintarkastajille on maksettu kohtuullisen laskutuksen mukaisesti. Säätiön lähipiiriin kuuluville ei ole myönnetty muita avustuksia, vastikkeettomia taloudellisia etuja, rahalainoja tai muita vastaavia etuja.

Talous

Niilo Mäki -säätiön vuositulos vuonna 2024 oli 9048,05 € alijäämäinen. Vuosituloksessa tulee huomioida, että vuoden 2024 aikana tehtyä kehittämistoimintaa aktivoitiin taseeseen yhteensä 175 553,59 €, mikä tulee poistojen kautta katettavaksi kuuden vuoden aikana 29 258,93 €/vuosi. Niilo Mäki -säätiö on hoitanut kaikki taloudelliset veloitteensa sopimusten mukaisesti. Kuvassa 1 on tiivistettynä Niilo Mäki -säätiön tuloslaskelma vuodelta 2024.

Kuva 1. Niilo Mäki säätiön tuloslaskelma (tuhatta euroa) vuodelta 2024. Alijäämä esitetty kaavion alapuolella.

Hallituksen hyväksymää Niilo Mäki -säätiön varainhoitoon ja sijoitustoimintaan liittyvää sijoituspolitiikkaa jatkettiin sijoitussuunnitelman mukaisesti. Vuoden 2024 aikana varainhoitoon liittyvien sijoitusrahastojen arvo kasvoi ja vuoden lopun markkina-arvo oli kokonaisuutena 2,71 % hankinta-arvoa korkeampi. Yksittäisten rahastojen tuotto vaihteli -3,4 % ja +9,44 %:n välillä. Keväällä 2024 realisoitiin osa (150 000 €) sijoitusrahastoihin talletetuista varoista varmistamaan kesäajan toimintakulujen kattaminen. Toteutunut voitto arvopapereiden myynnistä oli 8732,36 €.

Koulutus- ja julkaisu toiminta toteutui budjetoitua pienempänä (-4,6 %). Ero selittyi koulutusten myynnin (-30,5 %) ja NMI Bulletin tilausten tuoton (-6 %) budjetoitua vähäisempänä toteutumisena. NMI:n kehittämien tuotteiden myynti toteutui budjetoidun mukaisesti. Edelliseen vuoteen verrattuna tuotteiden myynti kasvoi 9,9 % ja koulutustuotot laskivat 36,7 %.

Säätiön perustoiminnan ylläpitämiseen kohdennettu, Ay5-yleisavustuksella, hankkeilta perittävillä yleiskustannusosuuksilla sekä koulutustuotoilla katettu hankkeiden tukipalvelu toteutui kulujen osalta budjetoitua hieman (1,1%) pienempänä, mutta myös yleisavustuksen ja hankkeiden yleiskuluosuudet jäivät budjetoidusta 2,9 %, mikä kasvatti koulutustuotoista maksettavaa osuutta.

Olennaiset tapahtumat tilikauden jälkeen

STEA vahvisti vuodelle 2025 jatkorahoitukset yleisavustukseen (Ay5) sekä kohdennetulle avustukselle (AK4398, Lukumummit ja -vaarit toiminnan levittäminen) haetun ja avustusehdotuksen mukaisesti. Uusia hankehakemuksia valmistellaan tuleviin hakuihin. Lisäksi NMI:n omarahoitteinen kehittämis- ja tutkimustoiminta jatkuu suunnitelmien mukaisesti.

Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Niilo Mäki -säätiön toiminnalle oppimisvaikeuksien ennaltaehkäisyssä ja oppimisen edistämisessä on suuri ja entisestään kasvava tarve. Huoli lasten ja nuorten eriarvoisuuden lisääntymisestä, oppimisen edellytysten ja hyvinvoinnin heikentymisestä on kasvanut viime vuosien aikana ja vaikutuksia nähdään vasta vuosien kuluessa. Yhteiskunnassa viime vuosina tapahtuneet muutokset (taantuma, inflaatio, käynnissä olevat sodat, rahoitusmallien uudistukset) vaikuttanevat kuitenkin vielä pitkään ja aiheuttavat epävarmuutta säätiön toimintaan ja rahoitukseen vaikuttavissa tahoissa. Hankehakemuksissa panostetaan hakemusten laatuun ja ajankohtaisuuteen.

Etätyöskentely sekä etätyöskentelyn ja toimistolla työskentelyn yhdistelmä tulee jatkumaan normaalina vaihtoehtona. Tilojen käytön optimointiin etsitään ratkaisuja ja pohditaan, millaisia toimitiloja NMI tulee tulevaisuudessa tarvitsemaan. NMI valmistautuu myymään tai vuokraamaan pois osan toimitiloistaan.

Koulutus kentällä on havaittavissa kasvupotentiaalia. Koulustoitominnan kasvattamiseksi ja kehittämiseksi, sen yhteyttä ja osuutta tutkimus- ja kehittämishankkeiden tulosten hyödyntämisessä tiivistetään.

Verkkokoulutukset ja webinaarit tulevat olemaan jatkossa olennainen osa koulutustarjontaa. OPH-koulutushankkeiden päättyminen vaiheittain saattaa johtaa tilauskoulutusten määrän lisääntymiseen.

Julkaisujen ja digitaalisten tuotteiden myynnin odotetaan lisääntyvän erityisesti uusien ja paljon odotettujen tuotteiden myötä. Kansainvälisen myynnin ensimmäiset askeleet tullaan ottamaan vuoden 2025 aikana.

STEA-rahoituksen uudistettu rahoitusmalli otetaan käyttöön vuoden 2025 haussa. Mallin vaikutuksia säätiön yleis- ja kohdennettuun avustukseen ja tuleviin hankkeisiin on vaikea arvioida ennen sen julkistamista.

Säätiön tilinpäätökset vuosina 2017–2019 ja 2021 olivat ylijäämäisiä. Vuoden 2020 taloustilanne olisi todennäköisesti ollut myös positiivinen ilman koronapandemian aiheuttamia muutoksia. Vuosien 2022–2024 tilinpäätökset ovat olleet alijäämäisiä. Vuoden 2025 aikana vakautetaan talous toiminnan turvaamiseksi myös tulevina vuosina.

Odotukset tuleville vuosille ovat haastavasta tilanteesta huolimatta myönteiset. Säätiön toimintaa kehitetään määrätietoisesti ja vahvistaen strategian painotuksilla säätiön asemaa oppimisvaikeusalan tunnettuna ja arvostettuna toimijana. Uusia tuotteita kehitetään ja aiemmin julkaistuja ajantasaistetaan ja ylläpidetään, oma kliininen toiminta vakiinnutetaan osaksi alueellista palvelutarjontaa, kansainvälisen toiminnan alkuaskeleet otetaan, NMI:n toiminnan markkinointiin ja näkyvyyteen panostetaan sekä henkilöstön osaamista ja työhyvinvointia kehitetään. Säätiön toiminnassa korostetaan edelleen laadukkuutta ja korkeaa tasoa sekä toimien sovellettavuutta käytännön toimijoiden avuksi.

2. Hanketoiminta vuonna 2024

Leikitään ja keskitytään yhdessä, 2020-2023 (-2024)

Sosiaali- ja
terveysministeriön
RAHOITTAMA

Projektin vetäjä: Liisa Klenberg

Henkilöstö (2024): Liisa Klenberg, PsT, neuropsyk. erikoispsykologi, hankevastaava ja Päivi Moisio, KM, VO, projektisuunnittelija

Kesto: 2020-2023 (-2024)

Rahoittaja: Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA), STEA C7291, (23 786 € vuonna 2024).

Yhteistyökumppanit: *Järjestöt:* ADHD-liitto, Suomen Vanhempainliitto, Monikulttuurikeskus Gloria, Nicehearts ry/Naapuriäidit

Kunnat: Espoon kaupunki, Jyväskylän kaupunki, Rovaniemen kaupunki, Liedon kaupunki

Yliopistot ja tutkimuslaitokset: Dione Healey (Otagon yliopisto, Uusi-Seelanti), Noora Heiskanen (Itä-Suomen yliopisto)

Ohjausryhmä: Tuuli Korhonen (ADHD-liitto), Merja Korhonen (Suomen Vanhempainliitto), Vesa Närhi (JY), Merja Koivula (JY), Anita Puustjärvi (KUH), Titta Turunen (Perhehoitoliitto), Ulla-Maija Ranta-Laiho, Sari Luksanen.

Tavoitteet: LeKe yhdessä -hankkeen päätavoitteena on lasten itsesäätelyn ja toiminnanohjauksen kehityksen tukeminen ja vaikeuksien kasaantumisen ennaltaehkäiseminen varhaiskasvatuksessa ohjatun leikin avulla. Lisäksi tavoitteena on vahvistaa varhaiskasvatuksen, kotien ja sote-toimijoiden yhteistyötä lasten kehityksen tukemisessa.

www-sivut: www.keskitytaan.fi

<https://www.facebook.com/leikitaanjakeskitytaan/> <https://www.instagram.com/lekeyhdessa>

Projektin toiminta ja tulokset 2024

LeKe yhdessä -hankkeen varsinainen toiminta päättyi v. 2023. Vuodelle 2024 STEA myönsi hankkeelle käyttöajan pidennyksen, jonka puitteissa tuotettiin varhaiskasvatuksen toimintaan tarkoitettua materiaalia (mm. itsenäisen toteutuksen materiaali, perehdytysvideot sijaisia varten). Lisäksi LeKe-verkkosivustoa muokattiin niin, että se palvelee LeKe-toimintaa hankkeen päättymisen jälkeen. Verkkosivuilta www.keskitytaan.fi löytyy materiaalia LeKe-toiminnasta sekä tietoa LeKe:n teoreettisesta taustasta, tutkimuksesta ja koulutuksesta. Hankkeen työntekijät laativat myös selvityksen LeKe-toiminnasta ja sen ilmentoinnista Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiölle Itla:lle, jonka tekemä arvio LeKe:n vaikuttavuudesta tullaan julkaisemaan Kasvun tuki-sivustolla.

Projektin vetäjä: Suvi Ylönen

Henkilöstö (2024): Suvi Ylönen, YTM, KM, veo, ela; Marjo Naukkarinen, KM, ela, projektisuunnittelija; Mika Haapoja, KK, tietotekniikan insinööri (AMK), it-suunnittelija;

Yhteistyö: Johanna Nukari, Neuropsykologian erikoispsykologi, PsL, Kuntoutussäätiö; Johanna Stenberg, Neuropsykologian erikoispsykologi, PsM, Kuntoutussäätiö

Kesto: 2021-2024 (-2025)

Rahoittaja: Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA), STEA C9356, (154 607 € vuonna 2024).

Yhteistyökumppanit: Kuntoutussäätiö, ADHD-liitto ry, Aivoliitto ry, Autismiliitto ry, Erilaisten oppijoiden liitto ry, Suomen CP-liitto ry, Ammattiopisto Spesia, Jyväskylän koulutuskuntayhtymä Gradia, Nuorten talo Jyväskylä

Tavoitteet: Tavoitteena on tarjota vertaisryhmätoimintaa, tietoa, tukea ja tunnistamisen välineitä hahmotusvaikeuksisille 15–19 -vuotiaille nuorille, heidän läheisilleen ja nuorten kanssa toimiville tahoille

www-sivut: www.hahku.fi

<https://www.facebook.com/hahmottaminen>

www.instagram.com/aivuli_22

www.youtube.com/channel/UCZ7vGeAAoYi6iQAt_XXS39w

Projektin toiminta ja tulokset 2024

Vuonna 2024 toteutettiin neljä nuorten vertaisryhmää, julkaistiin Spiral -Hahmottamisen taidot -peli yhteistyössä Kuntoutussäätiön kanssa, Hahku Escape -pakopeli ja infograafi hahmottamisen taidoista ja hahmotusvaikeuksista. Nuorten Hahmolaan lisättiin vapaasti käytettäväksi sähköiset Hahku-keskustelukortit.

Lisäksi järjestettiin vertaistapaamisia hahmotusvaikeuksia kokeville sekä vanhemmille, joiden lapsilla ja nuorilla on hahmotusvaikeuksia. Hanke oli mukana Educa-, Nuori 2024 ja Nepsy -messuilla. Hankkeen loppuseminaari järjestettiin 26.11.2024.

Pelaa fiksusti – erityislasten digitaalinen hyvinvointi, 2022-2024 (-2025)

Sosiaali- ja
terveysministeriön
RAHOITTAMA

Projektin vetäjä: Adrienn Jalonen

Henkilöstö (2024): Adrienn Jalonen, FT, hankevetäjä; Päivi Merjonen, PsT, projektisuunnittelija; Julia Turok, PsM, projektisuunnittelija ja Kullberg Nina, FM, projektisuunnittelija

Kesto: 2022-2024 (-2025)

Rahoittaja: Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA), STEA C9824, (161 690 € vuonna 2024).

Yhteistyökumppanit: Lastentutkimuskeskus (Keski-Suomen Hyvinvointialue), Suomen Vanhempainliitto, ADHD-liitto, Autismiliitto, Ehyt ry, Likes/JAMK

Tavoitteet: Pelaa fiksusti -hankkeessa kehitetään erityislasten liiallista pelaamista ja älylaitteiden käytön haittavaikutuksia ennaltaehkäisevä ja niiden järkevään käyttöön tähtäävä ohjausmenetelmä, jonka avulla vanhemmat voivat seurata ja ohjata lapsen internet- ja pelikäyttöä. Tavoitteena on, että erityislasten digitaalinen hyvinvointi paranee hankkeessa saadun tuen turvin. Kehitettävän menetelmän ansiosta perheitä kuormittava arki helpottuu, koska liiallisen pelaamisen aiheuttamat ongelmat vähenevät. Kohderyhmänä ovat lapset, joilla on hermoston kehityksellisiä häiriöitä (ADHD, autismikirjon häiriöitä, oppimisvaikeuksia) sekä heidän perheensä. Ryhmä- ja vertaisryhmätoiminnassa ohjataan lapsia ja vanhempia uusiin toimintatapoihin ja pelaamiseen liittyvän struktuurin luomiseen arjessa. Ohjausmenetelmästä hyötyvät kaikki perheet, joissa kamppaillaan liiallisen pelaamisen haittavaikutusten kanssa. Materiaalit ja toimintamalli siirretään perheiden, koulujen sekä järjestöjen käyttöön.

www-sivut: <https://pelaafiksusti.nmi.fi/>

Projektin toiminta ja tulokset 2024

Tutkimusjakson alku- ja loppumittauksiin keväällä 2024 osallistui interventioryhmän 8 perhettä/ 10 lasta ja vanhempaa, ja kontrolliryhmän 10 perhettä/12 lasta, ja syksyllä 2024 interventioryhmän 10 perhettä/12 lasta ja 13 vanhempaa. Ryhmätoimintaa lapsille ja vanhemmille järjestettiin kerran viikossa 8 kertaa. Vuoden aikana järjestettiin 4 varsinaista ryhmää, ja 1 vertaistukiryhmää, joihin osallistui yhteensä 29 lasta ja 25 aikuista. Lasten ryhmissä lapsia tuettiin pelaamisen sekä arjen taitojen hallinnassa ja itsesäätelyn oppimisessa keskustelun ja yhteisen tekemisen kautta. Lapset saivat vaikuttaa sisältöön ja ryhmissä kannustettiin perheitä kokeilemaan uusia vapaa-ajanviettopojoja. Vanhemmille tarjottiin tukea ja välineitä kotiin pelikasvatukseen. Ryhmät sisälsivät asiantuntijoiden alustuksia digipelaamiseen ja hyvinvointiin liittyvistä aiheista, keskustelua ja vertaistukea. Lapsille järjestettiin myös viisi liikuntakertaa/ryhmä Likesin toimesta. Vertaistukiryhmään osallistuvat edellisluokan ryhmäläiset (yhteensä 11 perhettä). Ryhmissä vahvistettiin aiemmin läpikäytyjen toimintamallien soveltamista arkeen ja tarjotaan mahdollisuus keskusteluun ja vertaistukseen, ja kerätään perheiden oivalluksia ja vinkkejä opasmateriaaliin.

Hankkeen tulokset: Vanhempien raportoimat lapsen ongelmallinen digipelaaminen, yliaktiivisuus ja käytösoireet on vähäisempiä ryhmätoiminnan jälkeen. Lisäksi vanhemmat raportoivat huolensa vähäisemmiksi, minäpystyvyytensä korkeammaksi ja lapsen pahoinvoinnin vähäisemmäksi ryhmätoiminnan jälkeen. Lasten vastauksissa heidän hyvinvointinsa on hieman korkeammalla ryhmätoiminnan jälkeen ja he raportoivat pelaavansa digipelejä hieman harvemmin.

Yhteistyötä on tehty pelihankkeiden kanssa (Ehyt ry, Pelituki, Savonia, Sosped säätiö). Hankkeen ohjausryhmässä on edustajia ADHD-, Autismi- ja Vanhempainliitoista, NMI:sta, Lastentutkimuskeskuksesta ja Likesilta. Hankkeen henkilökunta on pitänyt hanke-esittelyjä ja käynyt puhumassa erityislasten digipelaamisesta eri tapahtumissa (mm. Gloriassa, Tutkimus ja lapset -seminaarissa, Psykologia-kongressissa, Opettajien koulutuspäivillä Rovaniemellä, ADHD -liiton webinaarissa ja hankkeen päätöseminaarissa).

Projektin vetäjä: Adrienn Jalonen

Henkilöstö (2024): Adrienn Jalonen, FT, hankevetäjä; Annastiina Kettunen, FM, projektisuunnittelija ja Roosa Karhunen, KM, projektisuunnittelija

Kesto: 2018-

Rahoittaja: Sosiaali- ja terveysjärjestöjen avustuskeskus (STEA), STEA AK4398, (103 081 € vuonna 2024).

Yhteistyökumppanit: Mannerheimin Lastensuojeluliitto, Jyväskylän kaupungin perusopetuspalvelut, Suomen Vanhempainliitto, Lukukeskus, Monikulttuurinen kirjasto, ISOF, Monikulttuurikeskus Gloria

Tavoitteet:

Tavoite 1. Lukumummi ja -vaari -toiminta saadaan juurtumaan Mannerheimin Lastensuojeluliiton piiriin ja muiden yhteistyötahojen toimintaan ja leviämään valtakunnallisesti. 1.1. Toiminnasta vastaavat koordinaattorit koulutetaan toiminnan asiantuntijoiksi. 1.2. Toiminnasta vastaavat koordinaattorit saavat jatkuvaa asiantuntevaa tukea ja ohjausta. 1.3. Vapaaehtoiset saavat riittävää ja perusteellista perehdytystä. Toiminta laajenee: NMI:n koulutettavien vapaaehtoisten määrä kasvaa vuosittain 10 %:lla. 1.4. Valtakunnallisen verkko-ohjelman kautta mahdollistetaan tasa-arvoisesti vertaistuki kaikille vapaaehtoisille. Vapaaehtoisten osaaminen, verkostoituminen ja tunne ryhmään kuulumisesta lisääntyy. 1.5. Lukumummi ja -vaari -toiminnan kehittämistarpeita kartoitetaan jatkuvasti ja uusia toimintamuotoja tarjotaan yhteistyökumppaneille tarpeen mukaan.

Tavoite 2. Lukumummi ja -vaari -toiminta on osa lasten lukutaitoa tukevaa verkostoa ja on valtakunnallisesti näkyvää ja saavutettavaa.

www-sivut: <http://www.lukumummitjavaarit.fi>

Facebook: <http://fb.com/lukumummitjavaarit>

Instagram: <https://www.instagram.com/lukumummit/>

Projektin toiminta ja tulokset 2024

Hankeessa tehdään Lukumummi ja -vaari -toiminnan ylläpito-, juurruttamis- ja levittämistyötä yhdessä pääyhteistyökumppanin MLL:n sekä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Toiminnan ylläpito koostuu koordinaattoreiden ja vapaaehtoisten jatkuvasta tuesta, ohjauksesta ja toimintamallien kehittämisestä, ja levittäminen koordinaattoreiden ja vapaaehtoisten kouluttamisesta. Vuonna 2024 koulutettiin valtakunnallisesti yhteensä 171 uutta vapaaehtoista sekä verkkovälitteisesti että lähikoulutuksissa. Niilo Mäki Instituutin vastuulla olevia aktiivisia vapaaehtoisia oli 93, ja valtakunnallisesti vapaaehtoisia oli noin 1500. Keski-Suomen alueella pidettiin 1720 lukutuokiota kouluilla. Vapaaehtoisille järjestettiin kuukausittain jatko- ja uusintakoulutuksia sekä verkkovälitteistä virkistystoimintaa. Vuoden aikana tehtiin jatkuvaa, tiivistä yhteistyötä toiminnan paikalliskoordinaattoreiden kanssa. Toimintaa jatkokehitettiin aloittamalla esi- ja alkuopetusikäisille suunnatun, lukivalmiuksia tukevan toimintamallin kehitystyö. Lisäksi vuonna 2024 tehtiin yhteistyötä Ruotsin kielen ja kansanperinteen tutkimuskeskus ISOFin suomen kielikeskuksen kanssa. Ruotsissa pilotoitiin Ruotsinsuomalaiset lukumummit ja -vaarit -toiminta ruotsinsuomalaisten lasten suomen kielen lukutaidon tukemiseksi. Yleistä lukutaitotyötä tehtiin Monikulttuurikeskus Glorian perheryhmissä, Monikielisen kirjaston seminaarissa sekä opetushenkilöstölle suunnatuilla lukutaitomessuilla. Lisäksi toiminnan verkkosivuille tuotettiin ja koottiin opettajille sekä perheille suunnattuja materiaaleja lukutaitotyön tueksi. Keväällä järjestettiin valtakunnallinen lukutaitokampanja lukuhaasteineen osana Lukuviikon toimintaa. Lukukampanjassa tuotettiin monikielisiä lukutuokioita alakouluikäisille lapsille. Syksyllä julkaistiin perheille suunnattu Lukupassi, jonka tarkoituksena on innostaa lukemisen pariin kotona. Loppuvuodesta julkaistiin opetusryhmille ja perheille suunnattu tarinallinen ja toiminnallinen joulukalenteri, jossa seurattiin jatkotarinaa ja tehtiin toiminnallisia lukemisen tehtäviä.

ILS – Inläring och Stöd i läsning och skrivning, (ILS3-LUKI, 2023-2026)

Projektledare: Paula Salmi ja Ann-Katrine Risberg

Personal (2024): Paula Salmi, FT; Ann-Katrine Risberg, KM; Pia Vataja, KM; Nea Kronberg, KM; Charlotte Liljeström, KM

Projektets längd: 2023-2026

Finansiärer: Svenska Kulturfonden, Stiftelsen Brita Maria Renlunds Minne ja Svenska Folkskolans Vänner (budgeten för år 2024 var 152 186 €).

Samarbetspartner: Åbo Akademi: Fakulteten för pedagogik och välfärdsstudier (ämnet specialpedagogik), Fakulteten för humaniora, psykologi och teologi (ämnena psykologi och logopedi), Helsingfors universitet: Pedagogiska fakulteten, Jyväskylä universitet: Kasvatustieteen ja psykologian tiedekunta

Mål: Målgruppen för ILS3-projektet är finlandssvenska elever och deras lärare.

Longitudinell studie: Uppföljning av läs-, skriv- och benämningsförmågan i åk 9 för elevgruppen (N=560) som ingått i ILS-projektet 2015-2022 (åk 1-9). Uppföljningsstudien ger forskningsresultat som kan publiceras.

Kartläggningsmaterial för åk 7 och 9: Utveckling och normering av material för kartläggning och uppföljning av läs-, skriv- och benämningsförmåga samt läsförståelse i årskurserna 7 och 9. Materialet för kartläggning av läsförståelse i årskurs 9 blir digitalt.

En faktabok om inläringssvårigheter: Sammanställning av en faktabok som tar upp olika aspekter av inläringssvårigheter och presenterar finlandssvensk forskning inom området. Boken kan fungera som kurslitteratur i t ex lärarutbildning.

Fortbildning ordnas för pedagoger och andra yrkesverksamma inom utbildningssektorn.

Hemsidor: www.inlarningochstod.fi ja www.facebook.com/inlarningochstod

Projektets verksamhet och resultat 2024

Läsförståelse: Resultaten från pilotstudien av det digitala läsförståelsematerialet analyserades och materialet färdigställdes i början av år 2024. Under våren 2024 skedde datainsamling för normeringen av det digitala läsförståelsematerialet bland elever i årskurs 9 som deltar i den longitudinella studien. Hösten 2024 analyserades resultaten från läsförståelsetestet.

Kartläggningsmaterial för åk 9: Våren 2024 skedde datainsamlingen i årskurs 9 bland de elever som ingår i den longitudinella studien. De uppgifter som ingår i datainsamlingen för uppföljning av läs- och skrivförmågan samt normering är de individuella uppgifterna Läsa ord, Läsa pseudoord, Läsa text samt uppgifter i snabb seriell benämning. I grupp genomförs uppgifterna Läsa meningar och rättstavning. De flesta uppgifter är uppföljningsuppgifter. Därtill ingick en uppföljande enkät om elevernas läsvanor. Hösten 2024 analyserades resultaten från vårens datainsamling.

Artiklar: Insamlade resultat från datainsamlingen i årskurs 9 analyserades för publicering i artiklar. Dessutom bearbetades resultat från den longitudinella studien för att publiceras i internationella tidskrifter. Resultaten av den longitudinella studien publicerades i lättläst form i rapporten.

Faktabok: I januari skickade de vidtalade skribenterna in sitt första manuskript. Redaktionen kommenterade manusen under början av året. Manuskripten med feedback returnerades till skribenterna. Skribenterna färdigställde texterna på basis av kommentarerna. I slutet av året lämnade skribenterna in de reviderade manusen.

På Educa-mässan som arrangerades i januari 2024 medverkade ILS- och NAPP-projekten med en egen monter i Svenska Hörnan.

Under år 2024 samarbetade projektet med olika aktörer kring läsning och inläringssvårigheter, bl.a. Läsväskan/Folkhälsan. Dessutom arrangerades UBS-finansierade fortbildningar.

ILS3-självreglering, (ILS3-SR, 2023-2026)

Projektledare: Henrik Husberg

Personal (2024): Henrik Husberg, PeM, projektinvetjä; Annika Borgström, PeM, KTM, AmO, projektutkija; Christina Sjöström, PhD, projektutkija.

Projektets längd: 2023-2027

Finansiärer: Svenska Kulturfonden, BMR ja SFV (budgeten för år 2024 var 164 593 €).

Samarbetspartner: Prof. Hannu Savolainen, Dr Anne Karhu, lektor Pirjo Savolainen (Itä-Suomen yliopisto), docent Vesa Närhi, Dr Mika Paananen (Jyväskylän yliopisto), Prof Jürgen Wilbert (Universität Potsdam), Dr Jannis Bosch (Universität Münster), PBIS-Europe Network, Nasjonalt utviklingscenter for barn og unge (Norge), Utveklingscentrum för barns psykiska hälsa ja Uppsala universitet (Sverige), Vanda och Kyrkslätt.

Mål: Målsättningen med ILS3-SR- projektet är att a) fördjupa och utveckla det interna samarbetet och förbättra effektiviteten av allmänt stöd för beteende inom småbarnspedagogikens enheter, b) föra arbetsätt och metoder för intensifierat och vid behov särskilt stöd för beteende till daghem och förskola samt c) utveckla metoder för kontinuerlig uppföljning av effekten av stödet.

Hemsidor: www.proskola.fi www.prosmå.fi

Projektets verksamhet och resultat 2024

Under 2024 fortsatte ILS3-SR-projektet att utveckla det allmänna stödet för beteende inom småbarnspedagogiken genom att utvidga ProSmå till ytterligare fyra svenskspråkiga daghem och förskolor. Totalt omfattar nu arbetet nio enheter. Med det ökade antalet enheter och starten av en interventionsstudie anställdes en andra projektforskare på heltid från augusti. Under året inleddes en studie om konsultationsmodellen Hurtigs effektivitet, acceptans och genomförbarhet. Tre barn och ett tiotal från personalen i tre daghemsenheter deltog i interventionen och tillhörande fortbildning. Data samlades in genom observationer, frågeformulär och inspelningar av fortbildnings- och konsultationstillfällen. Datainsamlingen fortsätter under 2025, och preliminära analyser planeras till våren, med presentation av resultat under sommaren och hösten. Målet är att publicera minst två internationella artiklar – en om interventionens effektivitet och acceptans samt en om dess genomförbarhet och utvecklingen av personalens diskurs.

En ny handledarutbildning med tio deltagare startade, med personal från både småbarnspedagogiken och grundskolan. Den pågående handledarutbildningen fortsatte med delvis nya deltagare på grund av personalförändringar. Varje enhet höll cirka tre team-möten under våren och hösten där både lokala handledare och projektpersonal deltog. Arbetet med att utveckla ProSmå-material fortsatte, och en förkortad version av handbokens första sex skeden var vid årets slut tillgänglig på svenska. Dessutom producerades fortbildningsmaterial samt blanketter för genomförande och uppföljning. Två uppföljningar genomfördes under året med hjälp av ProSmå-enkäten, som mäter personalens engagemang, arbetsgemenskapens trivsel, personalens relationer till barnen och förekomsten av problematiskt beteende. Dessutom utfördes kvalitetsuppföljningen (Tiered Fidelity Inventory), som mäter de olika enheternas fidelitet till ProSmå-progr.

Projektet deltog i organiserandet av Proseminarium 2024 i samarbete med NMI och en kommun. Seminariet samlade personer som arbetar med beteendestöd utifrån ProSmå eller ProSkola på svenska eller finska, samt internationella gäster från tio länder. Under seminariet hölls två svenskspråkiga workshopar.

Projektet deltog också i en forskningsresa till Münster där forskare från JYU, UEF och Universität Münster vidareutvecklade experimentella fallstudier för beteendestöd interventioner samt forskning kring visuell analys av interventionsdata. Detta arbete bygger på en pilotstudie som presenterades vid EARLI SIG15-konferensen i Valencia och Proseminariet. Dessutom deltog projektet i Educa-mässan 2024. Övrigt utvecklingsarbete omfattade uppdatering av hemsidor, produktion av instruktionsvideor samt arbete med insamling, analys och presentation av data till deltagande enheter.

Tidig kartläggning av förutsättningar för inläring (NAPP), (2023-2026)

Projektledare: Paula Salmi

Personal (2024): Nea Kronberg, Charlotte Liljeström, Ann-Katrine Risberg, Pia Vataja ja Paula Salmi

Projektets längd: 2023-2026

Finansiärer: Sundells stiftelse (budgeten för år 2024 var 68 747 €), Utbildningsstyrelsen (budgeten för år 2024 var 68 916 €).

Samarbetspartner: Eva Ståhlberg-Forsén (Helsingfors universitet), Eva Staffans (Åbo Akademi), Monica Skuthälla (Svenska samskolan i Tammerfors), Nora Karlsson (Daghemmet Marias Asyl/Stiftelsen Sedmigradsky), Johanna Sallinen (Folkhälsans förbund), Heidi Hermansson (Folkhälsan Åboland)

Mål: Målgruppen för NAPP-projektet är personal och barn inom finlandssvensk småbarnspedagogik och förskola. Målsättningarna med NAPP-projektet är att:

* utarbeta forskningsbaserade material för kartläggning av språkliga färdigheter för 5- och 6-åringar

* fortbilda pedagoger och andra yrkesverksamma inom småbarnspedagogiken

* samla information om hur finlandssvenska barns språk utvecklas innan skolgången inleds

Hemsidor: <http://nmi.fi/napp>

Projektets verksamhet och resultat 2024

Under våren 2024 utvecklades och piloterades material för kartläggning av 5- och 6-åringars språkliga färdigheter och tidiga förutsättningar för inläring. Uppgifter, frågor och illustrationer materialet utvecklades och utprövades. Samtidigt utvecklades en digital plattform där resultaten från kartläggningen registreras i realtid. Uppgifterna med barnen genomförs på papper.

Under våren genomfördes sammanlagt tre pilotstudier. Dessa gjordes med 5- och 6-åringar vid daghem och förskolor i Åbo och Pargas samt vid några andra daghem och förskolor i Svenskfinland. Lärare inom småbarnspedagogik hade möjlighet att ge sina synpunkter på materialets funktionalitet i piloteringskedet.

Kartläggningmaterialet innehåller uppgifter som mäter begreppsförståelse, hörförståelse, bokstavskänedom, fonologisk medvetenhet och snabb seriell benämning.

Under hösten 2024 skedde datainsamling för normeringen av kartläggningmaterialet bland både 5- och 6-åringar. Förskolor och daghem i Åbo och St. Karins ingick tillsammans med enheter från andra områden i Svenskfinland. Materialinsamlingen omfattade 54 daghem och förskolor med sammanlagt 277 femåriga och 307 sexåriga barn.

Utöver kartläggningmaterialets delområden kartlades även barnens läsfärdigheter. Dessutom samlades information från vårdnadshavarna i form av en bakgrundsblankett om bl.a. språkbakgrund och risk för inläringssvårigheter.

Logopedstudenter vid Åbo Akademi deltog i datainsamlingen och började skriva sina examensarbeten på basis av det insamlade materialet.

På Educa-mässan som arrangerades i januari 2024 medverkade ILS- och NAPP-projekten med en egen monter i Svenska Hörnan.

Statsunderstöd för produktion av läromedel med liten spridning på svenska (2024-2025)

Projektledare: Maria Haakana

Personal (2024):

Digitalisering av ILS-läs- och skrivkartläggningar: Ann-Katrine Risberg, PeM; Nea Kronberg, PeM; Lotta Liljeström, PeM ja Kiril Shenouda-Khalil, FM

Faktabok om inlärningssvårigheter för pedagoger från småbarnspedagogik till andra stadiet: Paula Salmi FT, Ann-Katrine Risberg PeM, Pia Vataja PeM och Nea Kronberg PeM

Leka och fokusera inom småbarnspedagogiken - En handlingsmodell som stöd för exekutiva färdigheter: Liisa Klenberg, PsT; Susanna Slama, PsM

Projektets längd: 2023-2026

Finansiärer: Utbildningsstyrelsen (budgeten för år 2024 var 5 010 €).

Samarbetspartner: Åbo Akademi, Åbo Universitet, Helsingfors universitet och Jyväskylä universitet

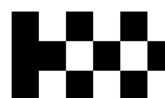
Mål: Utveckla och öka utbudet av svenskspråkiga läromedel för att stärka och skapa mer jämlika förutsättningar för elever och studerande inom den svenskspråkiga utbildningen att avklara sin utbildning inom alla stadier, från småbarnspedagogik till andra stadiet.

Projektets verksamhet och resultat 2024

ILS digitalisering: Materialet har överfört i digital form. Den digitala plattformen har uppdaterats. Pilot av materialet har gjorts i liten skala. Kontaktat skolor för att samla deltagare till normeringarna. Förberedelser av normering av materialet för åk 1, 2, 3, 5 7 och 9.

Faktabok: Redaktionen har kommenterat det första och andra versionerna av manuskripteten. Arbetet med översättning av de finskspråkiga texterna har påbörjats.

LeKe: Materialet har granskats och lämnats in för översättning.

Projektin vetäjä: Matti Kinnunen

Henkilöstö (2024): Matti Kinnunen, FM, hankevetäjä; Jaakko Ryssy, ins (AMK), projektisuunnittelija; Aryan Hassanvandi E Doreh, MA, graafinen suunnittelija ja Joel Vaheri, projektiassistentti.

Kesto: 2021-2025

Rahoittaja: Teknologiateollisuuden 100-vuotissäätiö, Koulupolku-ohjelma, (124 844 € vuonna 2024).

Yhteistyökumppanit: Jyväskylän yliopisto (Tuire Koponen, pST; Jarno Rautiainen, pSM; Markus Hähkiöniemi, FT)

Tavoitteet: Projektin tavoitteena on luoda uusi pelillinen matematiikan harjoitusmenetelmä. Pelin vaikuttavuutta 4.- ja 6.-luokkalaisten lasten matematiikan taitojen osaamista tutkitaan satunnaistetun kontrolloidun tutkimuksen avulla.

www-sivut: <https://www.nmi.fi/epm-pelaamalla-paremmaksi/>

Projektin toiminta ja tulokset 2024

Projektissa keskityttiin vuoden 2024 aikana pelin tehtäväkokonaisuuden, tarinallisuuden, käytettävyyden, pelillisyyden, visuaalisten elementtien ja äänimaailman kehittämiseen. Peli pilotoitiin keväällä 2024 ja tämän jälkeen hankkeelle haettiin jatkorahoitusta. Jatkorahoitus saatiin kesällä 2024, joka mahdollisti hankkeen jatkamisen vuoden 2025 puolelle. Kesän jälkeen hankkeessa keskityttiin valmistelevaan peliä laajamittaista tutkimusta varten, joka aloitettiin helmikuussa 2025.

Pelinkehityksessä keskityttiin pelisisällön lisäämiseen, käytettävyyden parantamiseen, tarinallisuuteen ja pelikokemuksen parantamiseen. Peliin lisättiin erilaisia kiinnostavia hahmoja, pelin tarinallisuus lisättiin uusien dialogi- ja tehtäväjärjestelmien lisäyksellä, peliympäristöä kehitettiin ja pelin visuaalista ilmettä parannettiin ja pelin äänituotanto tehtiin vuoden aikana. Pelin keskeisen resurssijärjestelmän perusparannus johti pelillisyyden huomattavaan parannukseen vuoden aikana.

Oppimissisältöä kehitettiin koko vuoden ajan saadun palautteen ja sisäisen testauksen myötä. Pelin tehtäväkokonaisuus viimeisteltiin ja peliin lisättiin myös täysin uusi tehtävämuoto, jossa hahmot antavat erilaisia sanallisia matemaattisia pulmia ratkaistavaksi. Lopputuloksena peliin saatiin todella kattava pelaajan tason mukaan adaptoituva tehtäväsältö, joka koostuu yli 600:sta tehtäväpaketista, tuhansista tehtävistä, kattavista matemaattista ajattelua tukevista dialogeista ja yli 50:stä tehtävätyypistä.

Keväällä 2024 suoritettiin pelin pilottitutkimus, jossa peliä peluutettiin 4.-6.-luokkalaisten oppilailla ja tämän pilottitutkimuksen palautetta käytettiin vahvasti pelin ja sen oppimissisällön kehityksessä. Pilottitutkimuksen jälkeen hankkeelle haettiin jatkorahoitusta Teknologiateollisuuden 100-vuotissäätiöltä ja rahoitushakemus hyväksyttiin.

Kesän jälkeen tehtiin viimeinen iteraatio pelin oppimissisältöön. Syksyllä hankkeessa valmistauduttiin tutkimuksen alkuun ja peliä valmisteltiin tutkimusta varten. Pelin tutkimusversio saatiin valmiiksi syksyn aikana ja loppuvuosi 2024 keskityttiin pelin eri laiteversioiden luomiseen, testaamiseen ja laadunvarmistukseen. Pelin laajempi tutkimus alkoi helmikuussa 2025.

Vuonna 2025 suunniteltuna on julkaista peli kevään aikana, markkinoida sitä ja siirtyä pelin aktiivisesta kehityksestä ylläpitotoimiin. Pelin käyttäjätuki ja ylläpito jatkuu Niilo Mäki Instituutin toimesta.

eTALE Africa2 - Opettajankoulutuksen eOppimisympäristö varhaiskasvatukseen ja matematiikan perustaitojen opetukseen, 2023-2026

e T A L E AFRICA

Tuettu Suomen
kehitysyhteistyövarain

Projektin vetäjä: Timo Ahonen

Henkilöstö (2024): Timo Ahonen PsT, hankevetäjä; Pia Krimark, FM, projektikoordinaattori (NMI ja JYU); Miika Pekkarinen, FM, tekninen asiantuntija ja Juha-Matti Latvala, FT, asiantuntija; Pamela February, PhD, Juanita Möller, Develias Ngatjiisue, Renate Shikwaya (UNAM, Namibia); Haatembo Mooya (PhD), Kalima Kalima (MEd), Zanzini Ndhlovu (PhD), Tiwonga Sichinga, Bether Mwale, Bestern Kaani (Capolsa, UNZA, Zambia), Fraterinus Oswald Mutatembwa, Gabriel Koboli, Judith Mwanga, Gideon Kazari (AMUCTA, Tansania); Flora Nyali Maghuwa, Peter Lothuron Long'ore, Fred Kipas, Roseline Chelegat Melly, Lydia Kairanya (KISE, Kenia), Marja-Kristiina Lerkkanen, KT (JYU), Jenni Salminen KT (JYU), Tuire Koponen KT (JYU) ja Ritva Ketonen, KT (HY).

Kesto: 2023–2026

Rahoittaja: Ulkoministeriö kansalaisjärjestöhanke, (159 593 € vuonna 2024)

Yhteistyökumppanit: Jyväskylän yliopisto (JY), Helsingin yliopisto (HY), University of Namibia (UNAM), Center for Promotion of Literacy in sub-Saharan Africa (Capolsa), University of Zambia (UNZA), Archbishop Mihayo University College of Tabora (AMUCTA), Tansania ja Kenya Institute for Special Education (KISE), Kenia.

Tavoitteet: Hankkeen tarkoituksena on tukea ja vahvistaa tutkittuun tietoon perustuen alaluokkien opettajien ja erityisopettajien lukemaan opettamisen pedagogisia taitoja ja tarjota välineitä matematiikan perustaitojen opettamisen edistämiseen ja varhaiskasvatukseen kehittämiseen myös lapsille, joilla on oppimisen vaikeuksia. Afrikkalais-suomalaisen opettajankoulutuksen ja oppimisen asiantuntijaryhmän kehittämä eOppimisympäristö, joka vahvistaa opettajankoulutusta ja voidaan hyödyntää opettajien täydennyskoulutuksessa (PD). Hankkeen tavoitteena on vahvistaa koulutusta ja lasten ja aikuisten lukemaan opettamisen taitojen kehittämistä kansallisten ja kansainvälisten tavoitteiden mukaisesti kumppanimaissa

Verkkosivut: www.taleafrica.com

Projektin toiminta ja tuotokset 2024

Hankkeen suunnittelu- ja kehittämistyöpaja pidettiin Swakopmundissa Namibiassa 5.-10.2.2024. Työpajaan osallistui jäseniä kaikista projektimaista. Oppimisympäristön sisältöjen ja suunnittelun lisäksi työpajan aikana tutustuttiin varhaiskasvatukseen ja matematiikan opetukseen sikäläisissä kouluissa. Säännöllisiä etäkokouksia pidettiin kuukausittain ja tiimit jatkoivat työskentelyä omissa ryhmissä. eTALE oppimisympäristön rakennetta työstettiin kokouksissa hyödyntäen jo rakennettua verkkosivupohjaa. Sisällön tuottamista varten varhaiskasvatukseen ja matematiikan perustaitojen sivustoille, muodostettiin alakohtaiset työryhmät, joissa on osallistujia eri maista. Toimintavuoden aikana hahmoteltiin sekä varhaiskasvatukseen että matematiikan moduulien sivurakenteet ja tuotettiin niihin liittyviä sisältöjä. eTALE projekti ja tiimi oli hyvin esillä Helsingin yliopiston kesällä (18.-20.6.2024) järjestämässä UNESCO:n ”Reimagining teachers and teacher education for our futures” konferenssissa. ”eLearning environment for teacher training on early childhood education, literacy and mathematics” työpajan lisäksi oli yksittäisiä esityksiä.

eTALE Literacy

eTALE Maths

eTALE Early Childhood Education

Lukeva varhaiskasvatus -työkalun kehittäminen (Luvaka), 2023-2024

Projektin vetäjä: Suvi Ylönen

Henkilöstö (2024): Suvi Ylönen, YTM, KM, VEO, hankevetäjä; Eveliina Paananen, KK, projektisuunnittelija; Mika Haapoja, KK, tietotekn.ins (AMK), sovellussuunnittelija.

Kesto: 2023-2024

Rahoittaja: Opetushallitus (20 081 € vuonna 2024).

Tavoitteet: Hankkeessa kehitetään Lukeva varhaiskasvatus -työkalu, joka on digitaalinen ja ilmainen kyselytyökalu varhaiskasvatuksen henkilöstölle. Sen avulla varhaiskasvatuksen yksiköt voivat kartoittaa kielellisten taitojen ja lukivalmiuksia tukevan toiminnan ja ympäristön toteutumista yksiköissä sekä saada vinkkejä monipuoliseen toiminnan ja ympäristön toteutukseen.

Projektin toiminta ja tuotokset 2024

Lukeva varhaiskasvatus -työkalun suunnittelu ja toteutus aloitettiin Opetushallituksen tilaamana syksyllä 2023 ja sitä jatkettiin kevään 2024 ajan.

Vuoden 2024 aikana sovittiin kyselytyökalun julkaisun ajankohta ja siihen liittyvä tiedotus yhteistyössä Opetushallituksen kanssa. Lisäksi sovittiin työkalun ylläpidosta ja siihen liittyvien kustannuksen korvaamisesta vuosittain.

Varhaiskasvatuksen lukutaitotyön kartoittamisen ja kehittämisen työkalu -julkaistiin marraskuussa 2024 osana Lukutaito-ohjelmaa <https://lukevavarhaiskasvatus.nmi.fi/>

Projektin vetäjä: Jarkko Hautala

Henkilöstö (2024): Jarkko Hautala, PsT, dosentti, hankevetäjä; Annastiina Kettunen, FM, projektisuunnittelija; Jonna Salminen, KT, erityisopettaja, asiantuntija; Hannu Hirvonen, lastenkirjailija, sisältötuottaja.

Kesto: 2023-2024

Rahoittaja: Opetushallitus (1 453 € vuonna 2024).

Tavoitteet: Hankkeen tavoite on tarjota uusia suomenkielisiä äänen lukemisen harjoituksia ensimmäisille vuosiluokille. Hankkeessa tuotetaan maksuton digitaalinen ja tulostettava materiaalipaketti, joka sopii erityisesti erityisopetukseen. Materiaali on sisältää kaiken tarvittavan oppituntien pitämistä varten. Lukemisen sujuvuuden harjoittelu toistavan äänen lukemisen menetelmällä on tehokasta ja tällä materiaalilla myös hauskaa ja motivoivaa. Lisäksi materiaalipaketti sisältää ohjeet, kuinka opettaja voi tutkia harjoittelun vaikuttavuutta ja raportoida anonyymit tulokset NMI:n tutkijoille.

Verkkosivut: <https://luetaas.nmi.fi/>

Projektin toiminta ja tuotokset 2024

Hankkeen viimeisinä toimintakuukausina keväällä 2024 viimeisteltiin kaikki materiaalit ja ne julkaistiin hankkeen nettisivuilla sekä OPH:n edellyttämänä aoe.fi avointen oppimateriaalien kirjastossa.

Materiaalipaketin nimeksi päätettiin *Luetaas! Toistavan äänen lukemisen harjoitusmateriaaleja alkuopetukseen*. Tämä toistavan äänenlukemisen harjoitusmateriaali sisältää kymmenen valmista oppituntia, joista jokainen sisältää satukatkelman, runon, tietotekstin ja käsitelistan. Lastenkirjailija Hannu Hirvoselta saatiin valmiit sadut ja hän kirjoitti materiaalia varten 10 runoa. Toistettavat sadut sisältävät huumoria ja niiden on tarkoitus tehdä lukemisen sujuvuuden harjoittelusta kiinnostavaa.

Satujen teemoja syventäviä tietotekstejä kirjoitettaessa kiinnitettiin erityistä huomiota vaikeustasoon. Valmiin materiaalin pääpaino on lukemisen sujuvuuden harjoittelussa, mutta samalla kartutetaan eri tekstilajien tuntemusta sekä kirjoittamista.

Hankkeen sivuilla on myös tiedonkeräyspalvelu, johon opettajat voivat lähettää oppilaidensa lukemisen kehityksen tulokset anonyymisti. Tähän mennessä vastauksia on kertynyt 10 kpl.

Julkaisusta tiedotettiin ainakin NMI:n uutiskirjeessä ja EDUCA -messuilla. Materiaalia oli ladattu julkaisun jälkeisillä viikoilla jo yli 3000 kertaa, joten voidaan olettaa sen levinneen laajaan opetuskäyttöön.

Luetaas!

Toistavan äänen lukemisen harjoitusmateriaaleja alkuopetukseen

- maksuton materiaali lukemisen sujuvoitumisen tukemiseen
- digitaalinen ja tulostettava materiaali saatavilla maaliskuussa 2024 aoe.fi-palvelussa
- 1.–3.-luokkaisille, varsinkin erityisopetukseen
- kaikki tarvittava kymmentä oppituntia varten
- mukana ohjeet edistymisen seurantaan
- mahdollisuus osallistua tutkimukseen

Projektin vetäjä: Nina Kultti-Lavikainen

Henkilöstö (2024): Nina Kultti-Lavikainen, PsL, neuropsykologi, kognitiivinen psykoterapeutti, hankevastaava; Leena Tahkola, PsM, FM, sisältöasiantuntija; Jarkko Hautala, PsT, projektitutkija.

Kesto: 2023-2024

Rahoittaja: Keski-Suomen liitto ja kuntarahoitus (78 449 € vuonna 2024)

Yhteistyökumppanit: Hankasalmen, Jyväskylän, Joutsan, Keuruun, Laukaan, Saarijärven ja Uuraisten sivistystoimet

Tavoitteet: Luodaan uusia digitaalisuutta hyödyntäviä toimintamalleja, joissa a) vahvistetaan etäkonsultaatiota, jotta lapsella olisi mahdollista saada tukea jo ennen kuin hän pääsee tarkempaan oppimisvaikeuksien arviointiin ja kuntoutukseen, ja b) vahvistetaan lapsen kanssa tapahtuvaa etätyöskentelyä vahvassa yhteistyössä koulun toimijoiden kanssa.

Verkkosivut: <https://toviks.nmi.fi/>

Projektin toiminta ja tuotokset 2024

Hankkeen yksi keskeinen tavoite oli rakentaa digitaalisuutta hyödyntäviä strukturoituja toimintamalleja etäkonsultaatioon ja lapsille suoraan suunnattuun työskentelyyn. Näitä uudentyypisiä strukturoituja toimintamalleja hankkeessa muotoutuikin: etäkonsultaatioon 90 minuutin malli ja ryhmäkonsultoinnin iltapäivät sekä etätukeen tsemppijaksot, etäryhmiin, etäparikkiin ja parikki+ohjaaja -työskentely. Nämä toimintamallit koottiin *"Etätyöskentelystä tukea lasten oppimisen vaikeuksiin"*, e-julkaisuun. Se on suunnattu kaikille ammattilaisille, jotka tekevät tai suunnittelevat etätyöskentelyä lasten kanssa. Tämä e-julkaisun sisältää toimintatapojen ja -mallien ohella valmiita, hyödynnettäviä lomakkeita liittyen 90 minuutin – konsultaatiomalliin ja muistilistan kouluille etätyöskentelyä ajatellen. Lisäksi keväällä 2024 julkaistiin lapsille suunnattuja videoita liittyen oppimisvaikeuksiin.

Vuoden 2024 aikana hankkeessa tuettiin yksittäisten lasten koulunkäyntiä erilaisissa konsultaatioissa (17 lapsen asioissa) ja tukijaksoilla (35 lapsen kanssa työskennellen). Välillisesti hankekuntien lapset hyötyvät Toviks-hankkeen työpanoksesta laajemmin koulun aikuisten osaamisen vahvistuttua, koska kuntien henkilökunta oli toiminnassa mukana aktiivisesti. Hankkeen aikana keskusteltiin vuonna 2024 pidetyissä konsultaatiotapaamisissa yhteensä 37 koulun aikuisen kanssa. Tsemppityöskentelyssä työskenteli hankkeen työntekijöiden ohjaamana 16 koulun aikuista. Lisäksi tukijaksoihin liittyvissä info- ja keskustelutilanteissa oli mukana 43 koulun aikuista.

Työskentely koulujen henkilöstön kanssa oli jouhevaa, he hallitsevat etäteknologian eriomaisesti ja välineistö etätyöskentelyyn on kouluilla asianmukaista. Koulun henkilöstö ja lapset osoittautuivat innokkaiksi ja rohkeiksi lähtemään erilaisiin kehittämisideoihin mukaan. Hankkeen tavoite oli rakentaa yhdessä tekemisen kulttuuria moniammatillisesti, ja siihen päästiinkin hienosti, kiitos koulun henkilöstön. Työskentelystä saatu palaute oli hyvää, ja toimintamalleille koetaan tarvetta. Toimintamalleja esiteltiin Keski-Suomessa perheneuvolassa, lastenpsykiatrian yksikössä, oppilas- ja opiskeluhuollon psykologeille, toimintaterapeuteille sekä neuropsykiatrisen ja oppimisen tuen yksikössä, ja henkilöstöä rohkaistiin hyödyntämään ideoita omassa työssään.

Luetun ymmärtämisen strategioiden arviointi (LYSTI), 2024-2025

Suomen
Kulttuurirahasto

Projektin vetäjä: Riikka Heikkilä

Henkilöstö (2024): Riikka Heikkilä, PsT, neuropsykologian erikoispsykologi, hankevetäjä; Pirita Korpivaara, FM, projektisuunnittelija; Roosa Karhunen, FM, projektisuunnittelija.

Kesto: 2024-2025

Rahoittaja: Suomen Kulttuurirahasto (10 888 € vuonna 2024)

Ohjausryhmä: Mikko Aro, professori, JY; Tuija Aro, professori, JY, Marja-Kristiina Lerkkanen, professori, JY, Minna Torppa, professori, JY

Tavoitteet: Projektin tavoitteena on kehittää tutkimusperustainen väline luetun ymmärtämisen strategioiden arviointiin. Väline antaa tietoa, jonka pohjalta oppilaan tukitoimet voidaan kohdentaa yksilöllisesti niihin luetun ymmärtämisen taitoihin, joissa haasteita ilmenee.

Projektin toiminta ja tuotokset 2024

Hanke alkoi vuoden 2024 marraskuussa. Loppuvuonna kehitettiin pilottitutkimuksen perusteella luetun ymmärtämisen arviointimenetelmää eteenpäin, hankittiin hankkeelle ohjausryhmä sekä suunniteltiin hankkeen tiedottamista ja osallistujien rekrytointia sekä hakemuksia jatkohankkeelle.

Keski-Suomesta koulutusteknologian ja -materiaalien kansainvälisille markkinoille (KEKO), 2024-2025

Projektin vetäjä: Jarkko Hautala

Henkilöstö (2024): Jarkko Hautala, PsT, hankevetäjä; Jonne Rautio KM, projektikoordinaattori; Maria Haakana, KM, koulutuspäällikkö.

Kesto: 2024-2026

Rahoittaja: Keski-Suomen ELY-keskus, EU:n Oikeudenmukaisen siirtymän rahasto (9 309 € vuonna 2024)

Yhteistyökumppanit: Ohjausryhmässä edustajia Jyväskylän yliopisto, Roxent Oy, Keski-Suomen Kauppakamari, Niilo Mäki Instituutti. Hankkeeseen osallistuu toimialan yrityksiä ja koulutuslaitoksia Keski-Suomesta ja muualta Suomesta.

Tavoitteet:

- 1) Hankkeen seurauksena syntyy uutta liiketoimintaa ja kasvua Keski-Suomen koulutusteknologia ja -materiaalien toimialalle
- 2) Syntyy yhteisiä markkinointimateriaaleja alueen yritysten tarjoamasta kansainvälisille asiakkaille, sekä paikallisille ja kansallisille liiketoimintaa edistäville organisaatioille (mm. Yritystehdas, EduFutura, Jyväskylän kaupungin elinkeinopalvelut), ja valtakunnallisille organisaatioille (Team Finland, EducationFinland).
- 3) Hankkeeseen osallistuvat tahot valmistelevat ja jättävät yhteisiä hanke/rahoitushakemuksia tukemaan TKI-toimintaansa.
- 4) Säännölliset ohjelmalliset yhteiset tapaamiset Keski-Suomen koulutusteknologian ja materiaalien tuottajien kanssa, jossa kehitetään nykyisten ja suunnitteilla olevien yritysten liiketoimintasuunnitelmia ja luodaan yhteisiä tarjoamia.
- 5) Keski-Suomalaisia yrityksiä lähtee koulutusalan messuille yhteisellä osastolla.

Verkkosivut: <https://ceco.nmi.fi/>

Projektin toiminta ja tuotokset 2024

Hanke aloitettiin joulukuussa 2024, minä aikana suunniteltiin hankkeen verkkosivut ja visuaalinen ilme ja tilattiin niiden toteutus ostopalveluna Keski-Suomen Mediamieheltä. Lisäksi suunniteltiin hankkeen toteutusta ja henkilöstön työnjakoa: Jarkko Hautala keskittyy sidosryhmäyhteistyöhön, Jonne Rautio yritysten kontaktointiin ja kv. kontaktointiin ja Maria Haakana tiedottamisen suunnitteluun ja organisointiin.

Toiminnan vetäjä: Hannu Savolainen

Henkilöstö (2024): Hannu Savolainen, KT, professori (UEF); Vesa Närhi PsT (JYU) tutkija/Prokoulu-ohjaaja; Pirjo Savolainen, FL (UEF) tutkija/Prokoulu-ohjaaja, Henrik Husberg, M.Ed, Proskolan/Prosmå -ohjaaja; Riikka Malinen, koulutussuunnittelija; Anne Karhu, KT (UEF), Riikka Qvintus, KM, Prokoulu-ohjaaja (Lappeenranta); Ville Laivamaa, KM, Prokoulu-ohjaaja; Elisa Havukainen, KK, ProVaka-hankekoordinaattori; **ProVaka-ohjaajat:** Päivi Mälkki, Tiina Mänttari ja Piia Kuismin (Varkaus); Annika Borgström ja Christina Sjöström, Prosmå-ohjaajat.

Kesto: 2019-

Rahoittaja: NMI oma toiminta, kuntarahoitus (osana koulutustuottoja: Prokoulu 91 944 €, ProVaka 90 310 €).

Yhteistyökumppanit: Kunnat, ILS3-SR-hanke, LinTu-hanke, Jyväskylän yliopisto, Itä-Suomen yliopisto, Universität Münster, PBIS-Europe Network, Nasjonalt utviklingscenter for barn og unge (Norja), Utvecklingscentrum för barns psykiska hälsa ja Uppsala universitet (Ruotsi)

Tavoitteet: Prokoulu / ProVaka -toimintakokonaisuus on suomalainen versio School Wide Positive Behavior Support viitekehiksestä, jota toteutetaan peruskoulussa ja varhaiskasvatuksessa. Tutkimukseen pohjautuvaa toimintakokonaisuutta levitetään nyt kuntien käyttöön. Niilo Mäki Instituutin kolmivuotinen Prokoulu / ProVaka -toimintakokonaisuus toteutetaan kuntien omarahoituksella kunnan valitsemissa kouluissa tai varhaiskasvatuksen yksiköissä. Kunnille tarjotaan Prokoulu tutkimushankkeen kokemusten perusteella päivitetty materiaalit sekä kolmivuotinen käyttäytymisen tuen kehittämisen ohjaus yhteistyössä paikkakunnalle koulutettavien omien Prokoulu tai ProVaka -ohjaajien kanssa. Tavoitteena on saada aikaan toimintakulttuurin muutos, jolloin toimintamalli jää pysyväksi tavaksi kehittää käyttäytymisen tukea yhteistyökunnissa. Kolmivuotisen koulutuskokonaisuuden jälkeen tarjoamme kunnille mahdollisuutta myös kevyempään tukeen pitkäjänteisen kehittämistyön ja inklusiivisen toimintakulttuurin ylläpitämiseksi.

www-sivut: <https://www.prokoulu.fi/> <http://www.proskola.fi> ja <https://www.provaka.fi>

Toiminta ja tulokset 2024

Prokoulu-toimintamalli on otettu käyttöön vuoden 2024 loppuun mennessä kaiken kaikkiaan 29 kunnassa, kattaen noin 120 koulua. Toimintavuonna 2024 Prokoulu-toimintakokonaisuutta toteutettiin viidessä kunnassa (28 koulua), ja toimintaa laajennettiin näissä kunnissa 11 uuteen kouluun. Uusina kuntina vuoden 2024 aikana Prokoulu-toimintakokonaisuuden on aloittanut kaksi kuntaa seitsemässä koulussa.

ProVaka-toimintamalli on otettu käyttöön vuoden 2024 loppuun mennessä 12 kunnassa ja 175 päiväkodissa. Toimintavuonna 2024 ProVaka-toimintakokonaisuuden toteutusta jatkettiin kolmessa kunnassa (81 päiväkotia), ja toimintaa laajennettiin 72 uuteen päiväkotiin. Uutena kuntana toimintavuonna 2024 ProVaka-toimintakokonaisuuden aloitti yksi kunta, kattaen 3 päiväkotia.

2024 toteutettiin Vantaan kaupungin kanssa yhteistyössä Prokoulu/ProVaka-toimijoille sekä eurooppalaiselle SWPBIS-verkostolle kansallinen ja kansainvälinen kaksipäiväinen ProSeminaari-tapahtuma. Tapahtumaan osallistui yli 240 henkilöä, joista 29 oli kansainvälisiä vieraita joko paikan päällä tai etäyhteydellä osallistuen 10 maasta. Seminaarissa esiteltiin uusia tutkimustuloksia, jaettiin parhaita käytänteitä Suomessa sekä tarjottiin Pro-toimijoille mahdollisuus verkostoitua niin kansallisesti kuin kansainvälisesti. Ennen ProSeminaaria järjestimme pre-konferenssin, jossa kansainväliset tutkijavieraat pääsivät vierailemaan Vantaan päiväkodeissa ja kouluissa. Vastaavasti Vantaan kouluille ja päiväkodeille pidettiin kunnallinen verkostoseminaari, jossa kuultiin kansallisia ja kansainvälisiä asiantuntija puheenvuoroja. Suunnitteilla on järjestää joka toinen vuosi vastaava ProSeminaari-tapahtuma, johon myös yhteistyökunnilta on tullut toiveita.

Prokoulu osallistui myös tutkimusmatkaan Münsteriin, jossa tutkijat kehittivät edelleen kokeellisia tapaustutkimuksia käyttäytymisinterventioista sekä interventiodatan visuaalisen analyysin tutkimusta. Tämä työ perustuu pilottitutkimukseen, joka esiteltiin EARLI SIG15 -konferenssissa Valenciassa ja ProSeminaarissa. Lisäksi Prokoulu osallistui Educa-messuille 2024.

Prokoulu- ja ProVaka-toimintamallien laajentuessa on kiinnitetty huomiota myös saavutettavuuteen, ja loppuvuonna 2024 aloitimme suunnittelutyön yhtenäisten nettisivujen toteuttamiseksi.

3. Niilo Mäki -säätiön oma kehittämistoiminta

Kehittämistoiminnalla uusia myyntituotteita ja nykyisten tuotteiden uudistaminen

Niilo Mäki -säätiön oman kehittämistoiminnan kautta kehitetään uusia näyttöön perustuvia myyntituotteita sekä uudistetaan nykyisiä tuotteita uusia ominaisuuksia kehittämällä. Vuoden 2024 uusien tuotteiden kehittämistoiminnan menot aikaväliltä 1.1.–31.8.2024 aktivoitiin taseeseen, koska menojen katteeksi on odotettavissa myyntituottoja tulevilta vuosilta. Kehittämiskulut mainitulta aikaväliltä olivat 175 553,59 € ja ne kirjataan poistojen kautta seuraavien kuuden vuoden aikana 29 258,93 €/vuosi alkaen vuodesta 2024.

Uudet kehitetyt tuotteet ovat:

- *AKI – Luku- ja kirjoitustaidon arviointimenetelmä alakoulun luokille 1–6. Yksilöllinen arviointi ja oppimisen seuranta.*
- *Nopean nimeämisen testi – RAN.*
- *Kummi 23 - nimeämisen taidoista, arvioinnista ja tukemisesta nimeämisvaikeuksien parissa työskenteleville ammattilaisille (valmistuu ja julkaistaan vuonna 2025)*

Nykyisten tuotteiden uudistaminen:

- Arvio-ympäristön tulosten kuntakoontien kehittäminen
- Arvio-ympäristön käyttäjien hallinnoinnin uudistaminen
- Alakoulun Digilukiseulan päivittäminen

Myöhemmin tässä luvussa esitellään lyhyesti näihin tuotteisiin liittyvää kehittämistyötä.

Julkaistujen menetelmien ylläpito

NMI:n julkaisemien digitaalisten arviointi- ja tukimenetelmien sekä ympäristöjen ylläpitoa jatkettiin. Vuonna 2024 säätiön omana toimintana ylläpitämiä digitaalisia menetelmiä ovat mm. Ekapelin, Ekapeli-Matikan ja SpelEttin suomen- ja ruotsinkieliset versiot (9 versiota), Arvio-arviointiympäristö ja siihen kehitetyt arviointimenetelmät, Vikke – suomalaisen viittomakielen harjoitusmateriaali, LukiMat-verkkoportaali, Lukeva-koulu ja Lukeva-varhaiskasvatus -työkalut ja NMI:n HR-henkilöstöhallintojärjestelmä. Ylläpidettäväksi on lähivuosina tulossa myös Rei-o Robotrooninen matikka -oppimispeli ja eTaleAfrica e-oppimisympäristö, niihin liittyvien kehittämishankkeiden päättyessä.

Ylläpidosta syntyviin kustannuksiin on mahdollisuuksien mukaan haettu rahoitusta jo kehittämishankkeen aikana.

Toiminnan vetäjä: Riikka Heikkilä

Henkilöstö (2024): Riikka Heikkilä, PsT, hankevetäjä; Pirita Korpivaara, FM, projektisuunnittelija; Roosa Karhunen, FM, projektisuunnittelija; *Asiantuntijatyö:* Annastiina Kettunen ja Maria Haakana; *tilastoanalyysit:* Jari Westerholm; *graafinen suunnittelu ja taitto:* Assi Karppinen, Atte Palokangas ja Lasse Eskola; *tiedotus:* Riikka Malinen, Janette Niemi ja Ina-Maria Mieskolainen; *utkimus- ja arviointimenetelmien tekninen toteutus:* Jaakko Ryssy, Enni Stylman, Kiril Shenouda Khalil, Miika Pekkarinen ja Jami Kakko,. *Tutkimusassistentit:* Sara Huotari, Sonja Lilli, Kaisla Paajanen, Eveliina Paananen, Hanna-Riika Tiilikainen. *Ohjausryhmä/tutkimuksen suunnittelu:* Timo Ahonen; Mikko Aro (JY), Kenneth Eklund (JY), Maria Haakana, Jarkko Hautala, Maria Niskakoski, Ulla Richardson (JY) ja Paula Salmi.

Kesto: 2020-2024

Rahoittaja: Niilo Mäki Instituutin omaa kehittämistoimintaa, (117 908 € vuonna 2024).

Yhteistyökumppanit: LUKINO tekee yhteistyötä Yläkoulun digilukiseula -hankkeen kanssa sähköisten arviointimenetelmien kehittämisessä. Kumppaneita ovat myös pilottiaineiston keruuseen osallistuneet vapaaehtoiset päiväkodit ja alakoulut, sekä Jyväskylän yliopisto.

Tavoitteet: Hankkeen tavoitteena on 1) kehittää arviointivälineistö lukemisen ja kirjoittamisen vaikeuksien tunnistamiseen sekä yksilölliseen arviointiin ja seurantaan alakouluun, 2) päivittää ja laajentaa nopean nimeämisen testin normeja 5-16-vuotiaille, 3) tuottaa käytännön opas nimeämisestä ja sen kuntouttamisesta sekä 4) kerätä tutkimustietoa lasten nimeämisestä, lukemisesta, kirjoittamisesta, matematiikasta ja tarkkaavuudesta.

www-sivut: <https://www.nmi.fi/lukino/>

<https://koju.nmi.fi/aki/>

<https://www.nmi.fi/lukiarviointi/>

Toiminta ja tulokset 2024

Vuoden aikana viimeisteltiin ja julkaistiin *AKI – Luku- ja kirjoitustaidon arviointimenetelmä alakoulun luokille 1–6. Yksilöllinen arviointi ja oppimisen seuranta* sekä viimeisteltiin sisältö *Nopean nimeämisen testi – RAN* -käsikirjaan, joka julkaistaan alkuvuodesta 2025. Kummi-opasta on työstyetty sekä tekstin että kuvitusten osalta. Lisäksi hankkeessa on keskitytty menetelmistä tiedottamiseen osallistumalla messuille ja kongresseihin sekä tiedottamalla menetelmistä verkossa (ks. esim. nmi.fi/lukiarviointi). Menetelmiä koskevaa kouluttamista on myös tehty ahkerasti. Uusiin hankkeisiin on haettu rahoitusta. Arviointimenetelmien suunnittelutyössä ja hankehakemusten kirjoittamisessa on hyödynnetty ohjausryhmän asiantuntemusta. Hankkeen ohjausryhmä kokoontui vuoden aikana kolme kertaa.

Edellä kuvatut tulokset ovat edellyttäneet sekä laajaa moniammatillista yhteistyötä että koulujen ja päiväkotien henkilökunnan mittavaa vapaaehtoista panostusta. Arviointimenetelmien aineistonkeruuseen on osallistunut vuosien 2020-2024 aikana yhteensä 343 koulua ja 36 päiväkotia/esiopetuksen yksikköä. Ryhmätutkimuksiin osallistui yli 9 000 lasta ja yksilötutkimuksiin lähes 3000 tutkittavaa. Tästä haluamme esittää lämpimän kiitoksemme vapaaehtoisille osallistujille.

Toiminnan vetäjä: Kiril Shenouda Khalil

Henkilöstö (2024): Kiril Shenouda Khalil, vastaava ohjelmistosuunnittelija; Enni Stylman, ohjelmointi; Riku Laine, ohjelmointi; Jaakko Ryssy, sisältötuki ja asiastuki; Miika Pekkarinen, tekninen tuki ja palvelinhallinta

Kesto: 2018-

Rahoittaja: Niilo Mäki -säätiön omaa kehittämistoimintaa. (125 281 €)

Tavoitteet: Projektin tavoitteena on Niilo Mäki Instituutin digitaalisen arviointialusta Arvion ylläpito ja kehitys. Digitaalisella arviointialustalla mahdollistetaan erilaisten NMI:n, sekä kumppanien, arviointitehtävien kehittäminen digitaalisiksi, helpottaen näin opettajien ja tutkijoiden työtä. Arvio toimii myös NMI:n myytävien digitaalisten arviointimenetelmien alustana.

www-sivut: <http://arvio.nmi.fi>

Toiminta ja tulokset 2024

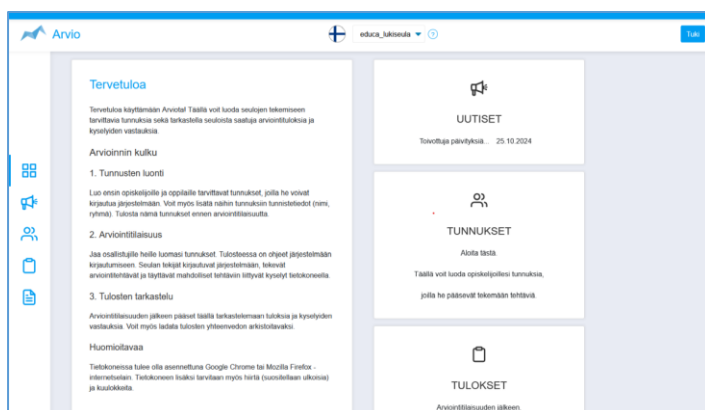
Niilo Mäki Instituutin digitaalisen arviointialusta Arvion kehitystä jatkettiin vuonna 2024. Vuonna 2024 aikana järjestelmään toteutettiin laajasti virheenkorjauksia, jotka eivät suoraan näy käyttäjille, mutta jotka parantavat järjestelmän toimivuutta. Järjestelmään mahdollistettiin ääniraitojen aikaisempaa monipuolisempi käyttö sekä tehtävä- että ohjeistustasolla. Ruotsinkielisen käyttöjärjestelmän ulko- ja kieliasu viimeisteltiin.

Opettajien käyttöliittymään kehitettiin uutisia varten oma välilehti, joka mahdollistaa tehokkaamman ja nopeamman informaatiokulun käyttäjien kanssa.

Käyttökokemusta paranneltiin huomattavasti käyttäjille, joilla on tuhansia oppilastunnuksia käytössä.

Oppilaiden on nyt mahdollista kirjautua Arvioon käyttäen MPASSId-palvelua, joka myös mahdollistaa heidän oppijanumeron (OID) tallentamisen tuloksiin jatkoanalyysiä helpottamaan.

Kehittämistyö, joka mahdollistaa ylätason käyttäjän, on myös aloitettu. Tavoitteena mahdollistaa kunta/kaupunki/alue kokonaisuuksien muodostamisen järjestelmällisesti tavalla, joka mahdollistaisi datan keräämisen ja analysoimisen keskitetysti käyttäjien toimesta.

4. Koulutus ja julkaisutoiminta

Toiminnasta vastaava: Maria Haakana

Henkilöstö (2024): Maria Haakana KM, koulutuspäällikkö, Maria Rintanen KM, koulutussuunnittelija, Riikka Malinen KM, koulutussuunnittelija, Assi Karppinen, KM, koulutussuunnittelija ja audiovisuaalinen tuotanto, Teemu Hytönen, merkonomi, julkaisuassistentti, Ina-Maria Mieskolainen YTK, tiedotusassistentti, Atte Palokangas, IT-tuki, audiovisuaalinen tuotanto, Jami Kakko, datanomi sekä harjoittelijat ja tuntityöntekijät: Sanni Mäki-Lohiluoma, Julia Kukkoaho, Ella Akkanen, Väinö Jokinen, Tommi Tienhaara ja kouluttajat.

Kesto: Koulutus-, tiedotus- ja julkaisutoiminta ovat pysyvää Niilo Mäki Instituutin perustoimintaa ja talon palvelutoimintaa.

Rahoittaja: Koulutus- ja julkaisu- tuotot (534 031 € vuonna 2024)

Yhteistyökumppanit: Itä-Suomen yliopisto, JYU/kasvatustieteiden laitos/erityispedagogiikka ja varhaiskasvatus, JYU/opettajankoulutus, JYU/psykologian laitos, Helsingin yliopisto, Terveystalo Oy, Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri, Aluehallintovirastot, oppilaitokset, kaupunkien ja kuntien opetustoimet, Hypeks-verkosto.

Tavoitteet: Niilo Mäki Instituutti levittää tutkimustietoa oppimisvaikeuksista sekä käytännön arviointi-, tuki- ja kuntoutusmenetelmistä eri alojen ammattilaisille, vanhemmille ja päättäjille. Instituutti järjestää tieteellisiä tapahtumia, ja koulutusta mm. opettajille, erityisopettajille, terapeuteille ja varhaiskasvatuksen henkilöstölle, ja sen koulutustoiminta on tiiviisti sidoksissa tiedotus- ja julkaisutoimintaan. Sen tiedotustoiminta perustuu asemaan valtakunnallisena oppimisvaikeuksiin liittyvän tiedon tuottajana ja kokoajana.

Verkkosivut: <http://koju.nmi.fi/>

<https://www.facebook.com/NMIkoulutus/>

<https://www.instagram.com/nmikoulutus>

Koulutus- ja julkaisutoiminta 2024

Vuonna 2024 työn alla olivat erilaisten koulutusten suunnittelu, tiedottaminen ja markkinointi. Verkon välityksellä tapahtuvat koulutukset lisääntyivät entisestään. Niilo Mäki Instituutin julkaisuja ja toimintaa esiteltiin vuoden alussa Educassa 26.–27.1.2024, Lukutaitomessuilla 12.3. Hämeenlinnassa, E-norssipäivillä Tampereella 12.9.2024, Varhaiskasvatuksen opettajapäivillä 21.–22.9.2024.

Julkaisutoiminnassa julkaistiin *Etätyöskentelystä tukea lasten oppimisen vaikeuksiin*, *Kartläggning av läsförståelse i digitalt format*, *AKI – Luku- ja kirjoitustaidon arviointimenetelmä alakoulun luokille 1–6*. *Yksilöllinen arviointi ja oppimisen seuranta*, *Luetaas! – Toistavan ääneen lukemisen harjoitusmateriaaleja alkuopetukseen ja KUMMI 22. Leikitään ja keskitytään varhaiskasvatuksessa – Toimintamalli toiminnanohjauksen tukemiseen*.

Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehti NMI Bulletin ilmestyi 4 kertaa (nro 4 vuoden 2025 puolella). Bulletin-sivustolla oli 15 915 kävijää ja yli 36 518 käyntiä vuoden 2024 aikana. Vuoden 2024 aikana otettiin käyttöön sähköinen toimittamisjärjestelmä <https://ojs.nmi.fi/index.php/bulletin>.

Koulutusten suunnittelu, tiedottaminen ja markkinointi on jatkuvaa ja sitä tehdään monissa kanavissa. Julkaisutiedote on uudistettu ja on sähköisesti selailtavissa ja ladattavissa kotisivuilla, ja painettuina sitä jaetaan koulutuksissa ja tapahtumissa sekä osana julkaisumyyntiä. <https://koju.nmi.fi/julkaisut/>

Tiedottamisessa hyödynnetään kuukausittain ilmestyvää uutiskirjettä sekä täsmätiedottamista uutiskirjeessä sekä Facebookissa ja Instagramissa. Uutiskirje on hyvä tapa tiedottaa koko NMI:n toiminnasta. Uutiskirjeitä lähetettiin noin 30. Myös sosiaalisen median kautta (erityisesti Facebook) tapahtuva tiedottaminen on osoittautunut tehokkaaksi ja sen kautta olemme myös tavoittaneet uusia asiakkaita ja kohderyhmiä. Koju.nmi.fi sivuilla vieraili n 132 000 erillistä kävijää, n. 369 000 käyntiä.

Vuonna 2024 järjestettiin oppimisen ja oppimisvaikeuksien arviointiin sekä taitojen tukemiseen liittyen 37 tilauskoulutuskokonaisuutta pääasiallisesti verkossa. Tilauskoulutusten kesto vaihteli tunnin koulutuksesta useamman päivän kestävään kokonaisuuteen. Maksullisia webinaareja järjestettiin 8 ja lähikoulutuksia 1.

Koulutukset käsittelivät **lukutaitoa, oppimisvaikeuksia, käyttäytymisen ja itsesätelyn tukemista, monikielisyyttä, yhteisopettajuutta sekä työrauhaa**.

- **Lukutaito:** Lukemaan innostaminen, lukitaidon arviointi ja tukeminen (*DigiLukiseula, lukikuntoutus, Kohti lukuiloa!*).
- **Oppimisvaikeudet:** Tunnistaminen, tukeminen ja arviointi eri ikäryhmissä sekä psykologisten tutkimusten tulkinta.
- **Neuropsykiatriset haasteet ja itsesäätely:** Käyttäytymisen tukeminen, toiminnanohjaus ja motivaation vahvistaminen (*Maltti, LEKE, Nepsy-tsempparitoiminta*).
- **Monikielisyys ja vuorovaikutus:** Monikielisten lasten kielenkehitys ja sosiaalisen kielen ymmärtäminen (*Ymmärrätkö minua?*).
- **Työrauha ja yhteisopettajuus:** Oppilaitoksen toimintakulttuurin ja työrauhan kehittäminen (*Miten työrauhaa johdetaan oppilaitoksessa?*).
- **Digitaalinen hyvinvointi ja arviointi:** Erityislasten digihyvinvointi ja oppimisen seuranta (*Pelaa fiksusti*).

Koulutukset toteutettiin **lähiopetuksena ja verkossa**, ja ne olivat suunnattu opettajille, terapeuteille ja koulu yhteisöille.

Maksullisia verkkotalenteita oli vuonna 2024 22 kpl, joista Nuorten ja aikuisten lukemis- ja kirjoittamistaitojen arviointi – digitaalisen seulontamenetelmän DigiLukiseulan käyttökoulutus ja Lene – Leikki-ikäisen lapsen neurologinen arviointimenetelmä keräsivät runsaasti osallistujia.

NMI:n KoJusta saatavia uusia tuotteita 2024

Heikkilä, R., Korpivaara, P., Karhunen, R., Kettunen, A., Eklund, K., Nivala, A-B., Salmi, P. 2024. AKI – Luku- ja kirjoitustaidon arviointimenetelmä alakoulun luokille 1–6. Yksilöllinen arviointi ja oppimisen seuranta. Niilo Mäki Instituutti. Jyväskylä.

Kettunen, A., Salminen, J., Hautala, J., Hirvonen, H. 2024. Luetaas! – Toistavan äänen lukemisen harjoitusmateriaaleja alkuopetukseen. Niilo Mäki Instituutti. Jyväskylä.

Moisio, P., Teivaanmäki, S., Posio, N., Klenberg, L. 2024. KUMMI 22. Leikitään ja keskitytään varhaiskasvatuksessa – Toimintamalli toiminnanohjauksen tukemiseen. Niilo Mäki Instituutti. Jyväskylä.

Risberg, A-K., Kronberg, N. 2024. Kartläggning av läsförståelse i digitalt format. Niilo Mäki Instituutti. Jyväskylä.

Tahkola, L., Kultti-Lavikainen, N., Hautala, J. 2024. *Etätyöskentelystä tukea lasten oppimisen vaikeuksiin*. Niilo Mäki Instituutti. Jyväskylä.

Lisäksi julkaistiin LeKe perheille -koulutuksen materiaaleiksi seuraavat oppaat:

- Klenberg, L., Moisio, P., Teivaanmäki, S. Leikitään ja keskitytään (LeKe) perheille. Vanhempien työkirja. 2024. Niilo Mäki Instituutti. Jyväskylä.
- Klenberg, L., Moisio, P., Teivaanmäki, S. Leikitään ja keskitytään (LeKe) perheille. Ohjaajan käsikirja. 2024. Niilo Mäki Instituutti. Jyväskylä.

Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehti NMI-Bulletinin numerot vuonna 2024

<https://bulletin.nmi.fi/category/2024/nmi-bulletin-1-2024/>

<https://bulletin.nmi.fi/category/2024/nmi-bulletin-2-2024/>

<https://bulletin.nmi.fi/category/2024/nmi-bulletin-3-2024/>

<https://bulletin.nmi.fi/category/2024/nmi-bulletin-4-2024/>

Toiminnasta vastaava: Maria Haakana

Henkilöstö (2024): Maria Haakana KM, koulutuspäällikkö, Maria Rintanen KM, koulutussuunnittelija, Riikka Malinen KM, koulutussuunnittelija, Assi Karppinen KM, koulutussuunnittelija, Janette Niemi KM, koulutussuunnittelija, Teemu Hytönen, merkonomi, julkaisuassistentti, Ina-Maria Mieskolainen YTK, tiedotusassistentti, Atte Palokangas, IT-tuki, Niko Hoffren, IT-tuki, Jami Kakko, datanomi sekä harjoittelijat ja tuntityöntekijät ja kouluttajat.

Rahoittaja: Opetushallitus (vuonna 2024 yhteensä 573 178 €)

Yhteistyökumppanit: Opetushallitus, koulut ja opettajat kautta Suomen, Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri, Onerva, HYPEKS-verkosto, THL, Helsingin yliopisto, Kasvatustieteiden tiedekunta, Terveystalo, Aivoliitto, Specia, Jyväskylän yliopisto: Kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunta, Itä-Suomen yliopisto: Filosofinen tiedekunta, Kasvatustieteiden ja psykologian tiedekunta, Helsingin yliopisto, Kasvatustieteiden laitos, Tampereen yliopisto, Turun yliopisto, Sosped-säätiö, ADHD- ja Autismiliitto, Keski-Suomen hyvinvointialue. Tavoitteet: Hankkeet edistävät koulutuksellista tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta tukemalla varhaista puuttumista, ennaltaehkäisevää työtettä ja henkilöstön osaamista oppimisen ja käyttäytymisen tukemisessa. Ne tarjoavat tutkimusperustaisia menetelmiä yksilöllisten oppimispolkujen, sosiaalisen hyvinvoinnin ja neuropsykiatristen erityispiirteiden huomioimiseen sekä työrauhan vahvistamiseen ja lukemisen hankkeet keskittyvät kielenkehityksen, lukutaidon ja oppimisvaikeuksien tunnistamisen tukemiseen sekä lasten ja nuorten lukuuntoon. Yhteispeli-hankkeet kehittävät koko kouluuyhteisön hyvinvointia ja toimintakulttuuria kouluttamalla opettajia, rehtoreita ja työyhteisöjä, ja koulutukset ovat saavutettavissa valtakunnallisesti myös verkon kautta.

Täydennyskoulutushankkeet ja niiden kesto ja toteuma euroina vuonna 2024

Opetustoimen henkilöstökoulutuksen vuoden 2022 haun koulutushankkeet:

7oph7251 Oppimisen vaikeudet, osallisuus ja yksilöllisten oppimispolkujen tuki, 1.5.2022-28.2.2024 (28 176 €)
7oph7253 Lukemisen riemu ja kohdennettu tuki, 1.5.2022-28.2.2024 (16 986 €)

Opetustoimen henkilöstökoulutuksen vuoden 2023 haun koulutushankkeet:

7oph7256 Lukuiloa, lukitaitoja ja yksilöllistä tukea varhaiskasvatuksesta toiselle asteelle 13.5.2022-30.6.2025 (142 959 €)
7oph7257 Työkaluja ja toimintamalleja myönteisen käyttäytymisen ja hyvinvoinnin tukemiseen varhaiskasvatukseen ja koulun arjessa 13.5.2022-30.6.2025 (183 836 €)
7oph7259 Yhteispeli – hyvinvoinnin ja vuorovaikutuksen vahvistaminen kouluuyhteisössä 2023-2025 13.5.2022-30.6.2025 (108 657 €)

Opetustoimen henkilöstökoulutuksen vuoden 2024 haun koulutushankkeet:

7oph7261 Kohti hyvinvoivaa oppimisyhteisöä – työkaluja ja tutkimusperustaista tukea varhaiskasvatukseen ja koulun arkeen 2024–2026, 16.5.2024-30.06.2026 (34 150 €)
7oph7262 Nepsy-tsempparit – tietoa, tukitoimia ja ymmärrystä neuropsykiatrisissa kysymyksissä, 16.5.2024-30.06.2026 (26 112 €)
7oph7263 Lukuiloa ja tutkimusperustaista tukea luku- ja kirjoitustaitojen opetukseen, 16.5.2024-30.06.2026 (32 302 €)

OPH-rahoitteiset täydennyskoulutukset vuonna 2024

Keskeiset teemat ja koulutuskokonaisuudet: **Lukutaito ja kirjoitustaidon kehittäminen:** Ekapeli ja sujuvan lukemisen tukeminen, lukivalmiuksien arviointi ja harjoittaminen, lukemisen ja kirjoittamisen arviointi perusopetuksessa ja luetun ymmärtämisen ja toiminnanohjaamisen tukeminen. **Oppimisen ja käyttäytymisen tuen koulutukset:** Itsesäätely- ja toiminnanohjaustaidot, käyttäytymisen haasteiden kohtaaminen varhaiskasvatuksessa ja koulussa, neuropsykiatristen oppijoiden tukeminen, ratkaisukeskeinen työote ja

5. Hallinto- ja tukipalvelut

Sosiaali- ja
terveysministeriön
RAHOITTAMA

Toiminnasta vastaava: Juha-Matti Latvala (toiminnanjohtaja), Jarkko Hautala (tutkimuspäällikkö), Kirsi Holkeri (talouspäällikkö), Miika Pekkarinen (tietohallintopäällikkö)

Henkilöstö (2024): Juha-Matti Latvala (toiminnanjohtaja), Jarkko Hautala (tutkimuspäällikkö), Kirsi Holkeri (talouspäällikkö), Miika Pekkarinen (tietohallintopäällikkö), Kirsi Hintikka (henkilöstökoordinaattori), Atte Palokangas (IT-tuki), Niko Hoffren (IT-assistentti), Mari Hytönen (toimistoassistentti), Teemu Hytönen (toimisto-/koulutusassistentti), Jari Westerholm (tilastotieteilijä), Niina Raitonen (siistijä), Matias Silen (talousassistentti) ja Tommi Tienhaara (toimistoassistentti-harjoittelija).

Kesto: Hallinto- ja tukipalvelut ovat pysyvää Niilo Mäki Instituutin perustoimintaa.

Rahoittaja: STEA yleisavustus (AY5) (154 350 € vuonna 2024), omat koulutus- ja julkaisu tuotot, projektien yleiskuluosuudet (9-YLE) (227 277 € vuonna 2024).

Tavoitteet: Niilo Mäki -säätiön hallinto- ja tukipalvelujen tavoitteena on muodostaa laadukkaasti ja tehokkaasti toimiva työskentely-ympäristö säätiön työntekijöille.

Toiminta ja tulokset 2024

Niilo Mäki -säätiön perustoimintaa ylläpidetään osaksi STEA:n yleisavustuksen, projekteilta perittävien yleiskulujen ja koulutusten ja NMI:n tuottamien julkaisujen ja materiaalien myynnin turvin.

Hallinto- ja tukipalveluiden henkilöstöllä hoidetaan säätiön hallinto, instituutin toiminnan johtaminen ja koordinointi, talous-, henkilöstö- ja hankehallinto, muu yleishallinto, IT-tuki, verkkopalveluiden toimivuus ja tietoturvasuus sekä muut organisaatiota palvelevat tukipalvelut (toimisto-, tilasto- ja siivouspalvelut). Sisäisen toiminnan lisäksi yhteydenpito sidosryhmiin, rahoittajiin ja muihin verkostoihin sekä viestintä (yhdessä koulutus- ja julkaisu yksikön kanssa) kuuluu olennaisena osana toimintaan. Hallinto- ja tukipalveluiden tarkoituksena on tukea ja mahdollistaa Niilo Mäki Instituutin laadukas tutkimus-, kehittämis-, koulutus- ja julkaisu toiminta.

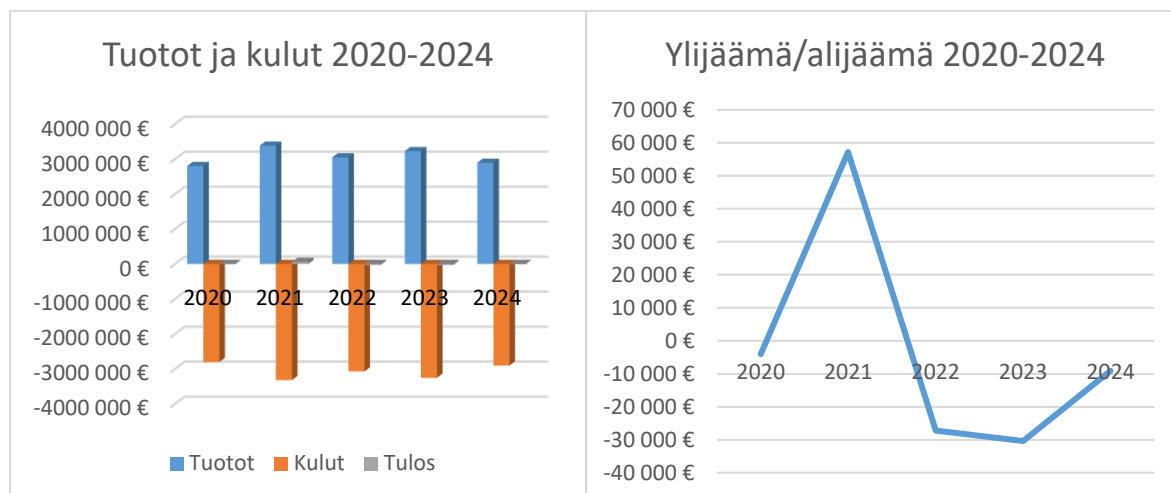
Vuoden 2024 aikana tapahtunutta hallinto- ja tukipalveluissa:

- Työhyvinvointia tarkasteltiin ja kehitettiin toimintavuoden aikana. Toukokuussa 2024 toteutettiin kehittämisspäivä, jossa pienryhmissä paneuduttiin työhyvinvointiin ja sen kehittämiseen. Pienryhmien tuotoksia käytiin yhdessä läpi henkilöstön Tiistaipalaverieissa kesällä ja syksyllä. Työhyvinvointia käsiteltiin myös työterveyden työpaikkakäynnillä ja siihen liittyvässä henkilöstön kyselyssä 2024.
- Toimitilojen osalta arvioitiin etä- ja hybridityön vaikutuksia toimitilatarpeeseen ja jatkettiin tulevaisuuden toimitilavaihtoehtojen kartoitusta.
- Palkkiolomakkeiden sähköistäminen toteutettiin ja otettiin käyttöön.
- Matkalaskujen sähköistämisen viimeistelytoimet. Käyttöönotto vuoden 2025 alkupuolella.
- Niilo Mäki Instituutin oma kliininen toiminta käynnistettiin perustamalla marraskuussa 2024 NMI Klinikka (ks. luku 7).
- Tekoälyn hyödyntämisen mahdollisuuksia selvitettiin ja valmiuksissa paikallisen tekoälyn hyödyntämiseen (mm. puheentunnistuksen osalta) on edistytty.
- Hankehakemuksia laadittiin vuoden aikana suuri määrä (36 kpl), joista myönteinen päätös on maaliskuun 2025 loppuun mennessä saatu 11 hakemukseen (30,6 %) ja kielteinen 23 hakemukseen (63,9 %).
- Niilo Mäki -säätiön hallintoneuvosto kokoontui 2 kertaa ja syyskokouksen yhteydessä pidettiin myös sidosryhmille tarkoitettu seminaari Helsingissä. Hallitus kokoontui 9 kertaa. Hallituksen ja hallintoneuvoston jäsenet vuonna 2024 on mainittu liitteessä 4.

6. Säätiön henkilöstö ja talous 2024

Niilo Mäki Instituutin keskimääräinen henkilömäärä (keskimääräiset henkilötyövuodet kokoaikaiseksi muutettuna) nousi edellisestä vuodesta 39,7 htv:een (vuonna 2023: 38,4 htv).

Säätiön vuositulos vuonna 2024 oli alijäämäinen 9048,05 €. Vertailun vuoksi aiempien vuosien tulokset olivat: 2023: -30 379,73 €, 2022: -27 209 €, 2021: +57 198 €, 2020: -3990,22€ (ks. Kuvio 2). Vuosituloksessa tulee huomioida, että vuoden 2024 aikana tehtyä kehittämistoimintaa aktivoitiin taseeseen yhteensä 175 553,59 €, mikä tulee poistojen kautta katettavaksi kuuden vuoden aikana 29 258,93 €/vuosi.

Kuvio 2. Niilo Mäki -säätiön tuotot ja kulut 2020-2024 ja yli-/alijäämä vuosilta 2020-2024

Hallituksen hyväksymää Niilo Mäki -säätiön varainhoitoon ja sijoitustoimintaan liittyvää sijoituspolitiikkaa jatkettiin sijoitussuunnitelman mukaisesti. Vuoden 2024 aikana varainhoitoon liittyvien sijoitusrahastojen arvo kasvoi ja vuoden lopun markkina-arvo oli kokonaisuutena 2,71 % hankinta-arvoa korkeampi. Yksittäisten rahastojen tuotto vaihteli -3,4 % ja +9,44 %:n välillä. Keväällä 2024 realisoitiin osa (150 000 €) sijoitusrahastoihin talletetuista varoista varmistamaan kesäajan toimintakulujen kattaminen. Toteutunut voitto arvopapereiden myynnistä oli 8732,36 €.

7. Kliininen toiminta

Toiminnasta vastaava: Nina Kultti-Lavikainen (kliininen johtaja)

Henkilöstö (2024): Nina Kultti-Lavikainen, PsL, neuropsykologi, kognitiivinen psykoterapeutti, työnohjaaja ja Ulla Leppänen, PsT, psykologi, pari- ja perheterapeutti.

Kesto: NMI Klinikin toiminta on pysyvää Niilo Mäki Instituutin perustoimintaa vuodesta 2024.

Rahoittaja: Asiakastoiminta (kulut vuonna 2024 11 439 €)

Tavoitteet: NMI Klinikin tehtävä on tarjota lapsille ja alle 29 -vuotiaalle nuorille oppimiseen, opiskeluun ja neuropsykiatrisiin vaikeuksiin tutkimuksia, tukea ja kuntoutusta. Toiminta koostuu oppimisen asiantuntijapalveluista ja terveydenhuollon palveluista. Oppimisen asiantuntijapalveluissa on lukitutkimuksia ja valmennustyyppistä varhaisen vaiheen tukea. Terveydenhuollon palvelut koostuvat oppimisvaikeuksiin ja neuropsykiatrisiin vaikeuksiin liittyvistä tutkimuksista ja kuntoutuksesta. Lisäksi NMI Klinikalla on konsultaatiota ja työnohjausta ammattilaisille kuten opettajille ja opiskeluhoollon työntekijöille.

Verkkosivut: <https://klinikka.nmi.fi>

Toiminta ja tulokset 2024

NMI:n ja Jyväskylän kaupungin Perheneuvolan yhdessä ylläpitämän Lastentutkimusklinikan siirryttyä Keski-Suomen hyvinvointialueen toiminnaksi vuonna 2023, päätti Niilo Mäki Instituutin hallitus käynnistää NMI Klinikin toiminnan vuoden 2024 aikana. NMI Klinikin toiminnan aloittamista valmisteltiin alkuvuosi ja hakeuduttiin Sosiaali- ja terveystieteiden palveluntuottajarekisteriin Soteriin. Toimilupa saatiin marraskuussa 2024, jonka myötä käynnistyi NMI Klinikin markkinointi. Vuoden 2024 lopussa lähetettiin hakemus myös palvelusetelituottajaksi. Palvelusetelituottajaksi NMI Klinikka hyväksyttiin alkukevästä 2025.

8. Yhteistyö Suomessa

Niilo Mäki Instituutti tekee tiivistä yhteistyötä lukuisten tutkimus- ja kehittämiskumppaneiden kanssa. Tärkeitä yhteistyökumppaneita ovat myös toimintaa rahoittavat tahot (vuonna 2024 Opetushallitus, STEA, Svenska kulturfonden, Stiftelsen Brita Maria Renlunds minne, Svenska folkskolans vänner, Ulkoministeriö, Keski-Suomen liitto ja Teknologiateollisuuden 100-vuotissäätiö, Suomen Kulttuurirahasto ja Euroopan Unioni).

Tutkimus-, kehittämis- ja koulutusyhteistyökumppaneita ovat suomalaiset yliopistot, tutkimuslaitokset ja -verkostot (mm. InterLearn-huippututkimusyksikkö), ammattikorkeakoulut ja ammattiopistot, lukiot sekä muut toisen asteen oppilaitokset ja koulutuskuntayhtymät. Lisäksi hyvinvointialueet, kunnat ja niiden palveluyksiköt ja oppilaitokset, normaalikoulut, sekä oppilaat ja heidän vanhempansa ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita.

Kehittämistoiminnassa sekä koulutuksissa tehdään yhteistyötä lukuisten järjestö- ja muiden kumppaneiden kanssa (vuonna 2024 toimintaa oli mm. seuraavien tahojen kanssa: Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri, Suomen CP-liitto, Kehitysvammaliitto, Aivoliitto, ADHD-liitto, Erilaisten oppijoiden liitto, Autismiliitto, Ammattiopisto Spesia, Mannerheimin lastensuojeluliitto ja MLL-piirit, Suomen Vanhempainliitto, Ehyt ry, Sosped-säätiö, Monikulttuurikeskus Gloria, Kuntoutussäätiö, Lukukeskus, Monikulttuurinen kirjasto, Lukeva koulu -ohjelma, NiceHearts ry/Naapuriäidit, Kirkon ulkomaanapu, FIDA, Lastentutkimusklänning, Nuorten talo Jyväskylä, Likes/JAMK, ISOF, Folkhälsans förbund, Stiftelsen Sedmigradsky, Hypeks-verkosto, Terveystalo Oy, Aluehallintovirastot, koulutusvientirytykset) ja uusia kumppanuuksia luodaan jatkuvasti.

Instituutin asiantuntijoita on mukana työryhmissä ja neuvottelukunnissa ja ohjausryhmissä. Listaus näistä jäsenyyksistä löytyy liitteestä 2.

Niilo Mäki Instituutin keräämiä aineistoja käytetään väitöskirja- ja muussa tutkimuksessa. Osa Niilo Mäki Instituutin tutkijoista/henkilöstöstä tekee omaa väitöskirjaansa. NMI:n aineistoista tehtävät ja/tai NMI:n henkilöstön tekeillä olevat väitöskirjat on listattu alle arvioidussa valmistumisjärjestyksessä:

- Henrik Husberg: Motivation, self-regulation and mathematics. Kasvatustieteiden ja psykologian tdk, Helsingin yliopisto. Arvioitu valmistumisaika 2025.
- Enni Junttila: Teatterin lukiodiplomin arviointi opiskelijan ja opettajan näkökulmasta. Taidekasvatus, JYU. Arvioitu valmistuminen 2025.
- Jonne Posti: Nopean nimeämisen kuntoutus. Terveystieteet, Itä-Suomen yliopisto. Arvioitu valmistuminen 2026.
- Pia Vataja: The development of literacy skills among monolingual and bilingual Finnish-Swedish children in early school years. OKL, JYU. Arvioitu valmistuminen 2026.
- Annastiina Kettunen: Epäkonventionaaliset sanavalinnat edistyneiden suomenoppijoiden akateemisissa teksteissä. Humanistinen tiedekunta, JYU. Arvioitu valmistuminen 2026.
- Sara Huotari: Nopea nimeäminen eri ikävaiheissa. Kasvatustiede/erityispedagogiikka, JYU. Arvioitu valmistuminen 2026.
- Georgia Gerike: Mapping cognitive processes in reading disability and comorbid ADHD. Psykologia, JYU. Arvioitu valmistuminen 2026.
- Ann-Katrine Risberg: Early identification of reading and writing difficulties among monolingual and bilingual pupils in Finland. Erityispedagogiikka, ÅA. Arvioitu valmistuminen 2027.
- Jari Westerholm: Puuttuvan tiedon käsittely psykometrisissä aineistoissa. Psykologia, JYU. Arvioitu valmistuminen 2027.
- Maria Niskakoski: Digilukiseula. Kasvatustiede, JYU. Arvioitu valmistuminen 2027.
- Annika Borgström: School attendance problems among youth with neuropsychiatric diagnosis: guardians' perspectives. Erityispedagogiikka: Helsingin yliopisto. Arvioitu valmistuminen 2027.
- Nea Kronberg: Aiming for fluency – problems and possibilities in a Finland-Swedish setting. Opettajankoulutuslaitos, JYU. Arvioitu valmistuminen 2028.

Niilo Mäki Instituutin henkilöstöä osallistuu/on osallistunut vuonna 2024 väitöskirjojen ohjaamiseen ja ohjausryhmiin seuraavasti:

Jyväskylän yliopisto, erityispedagogiikka	
Tohtoriopiskelija	Ohjaaja(t) NMI:ssa
Kronberg Nea	Salmi Paula
Niskakoski Maria	Jarkko Hautala
Palmu Iines (väitteli 01/2024)	Määttä Sami, Närhi Vesa, Savolainen Hannu
Jyväskylän yliopisto, kasvatustiede	
Tohtoriopiskelija	Ohjaaja(t) NMI:ssa
Hamari Matilda	Heikkilä Riikka
Huotari Sara	Heikkilä Riikka
Pulkinen Jenni	Heikkilä Riikka
Saarnio Janina	Jarkko Hautala
Jyväskylän yliopisto, opettajankoulutuslaitos	
Tohtoriopiskelija	Ohjaaja(t) NMI:ssa
Vataja Pia	Salmi Paula
Jyväskylän yliopisto, psykologia	
Tohtoriopiskelija	Ohjaaja(t) NMI:ssa
Asp Eeva	Salmi Paula
Gerike Georgia	Latvala Juha-Matti
Teivaanmäki Sini (väitteli 10/2024)	Ahonen Timo, Klenberg Liisa
Helsingin yliopisto, psykologia	
Tohtoriopiskelija	Ohjaaja(t) NMI:ssa
Hanukkala, Samuel	Klenberg, Liisa (seurantaryhmän jäsen)
Itä-Suomen yliopisto, terveystieteet	
Tohtoriopiskelija	Ohjaaja(t) NMI:ssa
Posti Jonne	Hautala Jarkko
Åbo Akademi, kasvatustiede	
Tohtoriopiskelija	Ohjaaja(t) NMI:ssa
Risberg Ann-Katrine	Salmi Paula

9. Kansainvälinen toiminta

Niilo Mäki Instituutissa tehdään kansainvälistä tutkimus- ja kehittämissyhteistyötä. Tämän kautta luodaan verkostoja ja uusia mahdollisuuksia Niilo Mäki Instituutin toiminnan kehittämiseksi ja laajentamiseksi. Vuoden 2024 aikana on toteutettu kansainvälistä toimintaa muun muassa seuraavilla tavoilla.

Kansainvälistä tutkimus- ja kehittämistyötä

Niilo Mäki Instituutin toteuttamissa hankkeissa tehtiin kansainvälistä yhteistyötä hankesuunnitelmien mukaisesti.

Ulkoministeriön rahoittama *eTaleAfrica (math & ECEC)* -hanke jatkui suunnitelman mukaisesti seuraavien kumppanien kanssa: Jyväskylän yliopisto, Helsingin yliopisto, Namibian yliopisto (UNAM, Namibia), Kenya Institute of Special Education (KISE, Kenia), Sambian yliopisto (UNZA, Sambia) ja Archbishop Mihayo University College of Tabora (AMUCTA, Tansania). Hankkeessa laajennetaan yhteistyössä kehitetyn eTaleAfrica-oppimisympäristön sisältöjä matematiikan ja varhaiskasvatuksen sisällöillä. Aiemmassa hankkeessa painopiste oli lukemaan oppimisen ja opettamisen sisällöissä. Ympäristö on maksutta käytettävissä osoitteessa www.taleafrica.com

Joulukuussa 2024 käynnistyi Jyväskylän yliopiston koordinoima Erasmus+ Capacity Building EU-hanke *Digital Transformation for NeuroDiversity Inclusion in Africa and Asia (AAN-DI)*, jossa NMI toimii Associated Partner -roolissa. Hankkeessa toiminta kohdentuu erityisesti Keniaan ja Intiaan.

Loppuvuodesta 2024 käynnistynyt *Keski-Suomesta koulutusteknologian ja -materiaalien kansainvälisille markkinoille (KEKO)* -hanke tähtää koulutusteknologia ja -materiaali toimialalla toimivien yritysten ja toimijoiden yhteistyöhön kansainvälistymisessä. Niilo Mäki Instituutti koordinoi hanketta ja toimii yhtenä verkoston toimijana.

Instituutin kehittämien tuotteiden, erityisesti lukemisen seulontatyökalun Digilukiseulan, kansainvälisten markkinoiden kartoittaminen aloitettiin ja sitä jatketaan vuoden 2025 aikana. Tässä vaiheessa kansainvälistämistä toteutetaan säätiön toimintana.

Monissa muissakin NMI:n hankkeissa (mm. Leikitään ja keskitytään yhdessä, ILS, ProKoulu) tehtiin yhteistyötä ulkomaisten tutkijoiden kanssa. Uusia hankehakemuksia valmisteltiin kansainvälisen tutkijaverkostojen ja yhteistyökumppaneiden kanssa (mm. EU RTIA-, Erasmus+ -rahoitusten haut).

Liitteet:

- Liite 1. Niilo Mäki Instituutin tutkijoiden julkaisut 2024
- Liite 2. Niilo Mäki Instituutin henkilöstön jäsenyyksiä 2024
- Liite 3. NMI:n OPH-rahoitteiset koulutukset vuonna 2024
- Liite 4. Niilo Mäki -säätiön hallintoneuvosto ja hallitus 2024

Liite 1. Niilo Mäki Instituutin tutkijoiden julkaisut 2024

Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehdessä NMI Bulletinissa vuoden 2024 aikana muiden kuin NMI:n tutkijoiden kirjoittamat artikkelien lista löytyy sivulla 29 olevien linkkien kautta.

Väitöskirjat

Teivaanmäki, S. (2024). Executive function difficulties among preschool-aged children: examining their everyday manifestations and the potential of a play-based intervention. Väitöskirja, Jyväskylän yliopisto.

Ylönen, S. (2024) Hahmotusvaikeudet koettuna ja kerrottuna ilmiönä: Narratiivinen tutkimus merkitysten, toimijuuden ja kategorioiden rakentumisesta. Erityispedagogiikan väitöskirja. Jyväskylän yliopisto. JYU Dissertations 788.

Tutkimusartikkelit

Aro, T., Eklund, K., Hynd, G., & Ahonen, T. (2024). Associations of inattention, hyperactivity, and sex with behavioral–emotional symptoms among children with mathematical disability. *Children and Youth Services Review*, 107717

Hautala, J. (2024). Lukemalla lukijaksi. Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehti NMI Bulletin, 34(1), 67-71.

Hautala, J., Saarela, M., Loberg, O. & Kärkkäinen, T. (2024). A Design for Neural Network Model of Continuous Reading. *Cognitive Systems Research*, 88, 101284 <https://doi.org/10.1016/j.cogsys.2024.101284>

Heiskanen, N., Karhu, A., Koivula, M., Moisio, P., Savolainen, H., Vauhkonen, V., & Närhi, V. (2024). The effects of ProVaka and Papilio interventions on children’s behavior and educator feedback: A cluster-randomized controlled trial in early childhood education and care. *Journal of Early Childhood Education Research*, 13 (2), 247–272. <https://doi.org/10.58955/jecer.132008>

Heiskanen, N., Karhu, A., Savolainen, H., & Närhi, V. (2024) Implementing Positive Behaviour Support in Finnish Early Childhood Education and Care: Leadership Teams’ Perspectives. *European Journal of Special Needs Education*, 39(2), 265-280.

Huotari, S., Heikkilä, R., Torppa, M., Aro, M., & Koponen, T. (2024). The Rapid Automatized Naming of Quantities and its associations with the other RAN tasks and arithmetic and reading fluency in Grades 3–6. <https://doi.org/10.31219/osf.io/vu7qw>

Junttila, E., Karhunen, R., Hautala, J. (2024). Pedagogical sensitivity in successful drama educational reader’s theatre – experiences of the teachers. *Research in Drama Education: The Journal of Applied Theatre and Performance*. <https://doi.org/10.1080/>

Kronberg, N., Aro, M., Eklund, K., Lehecka, T., Vataja, P., & Salmi, P. (2024). Computer-assisted morphology training of reading with grade 2 and grade 3 poor readers. *Reading and Writing*, 1-42.

Malinen, O-P., Närhi, V., & Savolainen, H. (2024) The effect of teacher self-efficacy in behavior management on classroom behavioral climate: A longitudinal multilevel cross-lagged analysis. *Educational Psychology*.44(4), 415-435.

Pajunen, S., Heikkilä, R., & Koponen, T. (2024). Lukemisen ja laskemisen sujuvuuden yhteisvaihtelun taustalla olevat kognitiiviset kyvyt. Oppimisen ja oppimisvaikeuksien erityislehti NMI-Bulletin, 34(3), 14–26.

Palmu, I., Närhi, V., Määttä, S., & Savolainen, H. (2024) ADHD Symptoms and transition to middle school: the effects of academic and social adjustment. *European Journal of Special Needs Education*, 39(1), 48-63.

Rytioja, M., Lappalainen, K., & Savolainen, H. (2024) Peer groups, academic achievement, and the behavior of elementary school-aged children: a strength-based perspective. *Infant and Child Development*, 33(4), e2489. DOI: 10.1002/icd.2489

Sivola, J., Närhi, V., Tolvanen, A., Virtanen, T., & Savolainen, H. (2024) Examining the effects of special education support on students' affective and motivational outcomes: An analysis using propensity score matching". *European Journal of Special Needs Education*, 39(1), 127-142.

Torppa, M., Aro, T., Eklund, K., Parrila, R., Eloranta, A. K., & Ahonen, T. (2024). Adolescent reading and math skills and self-concept beliefs as predictors of age 20 emotional well-being. *Reading and Writing*, 37(8), 2075-2099.

Kirjat ja kirjan luvut

Arviointi- ja kuntoutusmenetelmät

Heikkilä, R., Korpivaara, P., Karhunen, R., Kettunen, A., Eklund, K., Nivala, A.-B., & Salmi, P. (2024). AKI – Luku- ja kirjoitustaidon arviointimenetelmä alakoulun luokille 1–6. Yksilöllinen arviointi ja oppimisen seuranta. Niilo Mäki Instituutti.

Kettunen, A., Salminen, J., Hautala, J., Hirvonen, H. (2024). Luetaas! – Toistavan ääneen lukemisen harjoitusmateriaaleja alkuopetukseen. Niilo Mäki Instituutti. Jyväskylä.

Klenberg, L., Moisio, P., & Teivaanmäki, S. (2024). Leikitään ja keskitytään (LeKe) perheille. Ohjaajan käsikirja. Niilo Mäki Instituutti.

Klenberg, L., Moisio, P., & Teivaanmäki, S. (2024). Leikitään ja keskitytään (LeKe) perheille. Vanhempien työkirja. Niilo Mäki Instituutti.

Moisio, P., Teivaanmäki, S., Posio, N., & Klenberg, L. (2024), KUMMI 24: Leikitään ja keskitytään varhaiskasvatuksessa. Toimintamalli toiminnanohjauksen tukemiseen. NMI

Risberg, A.-K., Kronberg, N. (2024). Kartläggning av läsförståelse i digitalt format. Niilo Mäki Instituutti. Jyväskylä.

Tahkola, L., Kultti-Lavikainen, N., Hautala, J. (2024). *Etätyöskentelystä tukea lasten oppimisen vaikeuksiin*. Niilo Mäki Instituutti. Jyväskylä.

Kongressi- ja muut esitykset

Ahonen, T., Lerkkanen, M.-K., Krimark, P., Ketonen, R., February, P., Mutatembwa, F., Mooya, H. & Nyali, F.M. (2024, June 18–20). eLearning environment for teacher training in early childhood education, literacy and mathematics. Reimagining teachers and teacher education for our futures conference, Helsinki.

Hakala, M. (2024). Yksilöllisten tekijöiden vaikutus LeKe:n interventiovasteeseen. Psykologia 2024 -kongressi, Helsinki.

Heikkilä, R., Huotari, S., Korpivaara, P., & Karhunen, R. (2024). The association of rapid automatized naming (RAN) with academic skills and attention in children aged 5–16. Suullinen esitys. OPPIVA2024-konferenssi. Joensuu, 4.6.2024.

Heikkilä, R. (2024). DigiLukiseula. Luku- ja kirjoitustaidon sähköiset arviointimenetelmät ala- ja yläkouluun sekä toiselle asteelle. Suullinen esitys. eNorssi-päivät. Tampere, 12.9.2024.

Heikkilä, R., Huotari, S., Karhunen, R., & Korpivaara, P. (2024). The association between attention deficits, academic performance and rapid naming. Poster. Scientific Studies of Reading -konferenssi 10.07.2024–13.07.2024. Kööpenhamina.

Heikkilä, R., Huotari, S., Korpivaara, P., & Karhunen, R. (2024). Nopean nimeämisen yhteydet akateemisiin taitoihin ja tarkkaavuuteen. Suullinen esitys. Psykologia 2024 -kongressi. 14.08.2024–16.08.2024. Helsinki.

Heikkilä, R., Korpivaara, P., Karhunen, R., Huotari, S., & Torppa, M. (2024). Lukutaito koululuokilla 1–6. AKI-arviointimenetelmän normituksen tuloksia. Suullinen esitys. Kasvatustieteen päivät. 21.11.2024–22.11.2024. Turku.

Huotari, S., Heikkilä, R., Torppa, M., Aro, M. & Koponen, T. (2024). *The Rapid Automatized Naming of Quantities — the Validity and the Associations with Arithmetic and Reading Fluency* [Lukumäärien nimeäminen lasku- ja lukusujuvuuden taustatekijänä]. Suullinen esitys. Society for the Scientific Study of Reading (SSSR) -konferenssi 10.07.2024–13.07.2024. Kööpenhamina.

Huotari, S., Heikkilä, R., Torppa, M., Aro, M. & Koponen, T. (2024). Lukumäärien nimeäminen - uusi luku- ja laskusujuvuuden ennustaja? Suullinen esitys. Psykologia 2024 -kongressi 14.08.2024–16.08.2024. Helsinki.

Huotari, S., Heikkilä, R., Torppa, M., Aro, M., Räikkönen, E. & Koponen, T. (2024). Lukumäärien nimeäminen – laskusujuvuuden taustatekijänä alakouluiästä aikuisuuteen. Suullinen esitys. Kasvatustieteen päivät 21.11.2024–22.11.2024. Turku.

Husberg, H., Karhu, N., Bosch, J., Savolainen, H. & Wilbert, J. (2024, September 2-4). *Teachers' ability to conduct data-based decision-making using visual analysis* [Conference presentation]. EARLI SIG15 conference, Valencia, Spain.

Husberg, H., Karhu, N., Bosch, J., Savolainen, H. & Wilbert, J. (2024, November 14-15). *Teachers' ability to conduct data-based decision-making using visual analysis* [Conference presentation]. ProSeminarier 2024, Vanda, Finland.

Klenberg, L. (2024) Leikitään ja keskitytään (LeKe): Toiminnanohjauksen vahvistaminen leikin avulla, Psykologia 2024 -kongressi, Helsinki.

Kronberg, N., (2024). Presentation av NAPP-projektet för Åbo stads servicechef och enhetschefer för småbarnspedagogiken 27.2.

Kronberg, N., (2024). Presentation av NAPP-projektet för Pargas stads chef och enhetschefer för småbarnspedagogiken 7.11.

Risberg A-K. *Kartläggning av läs- och skrivförmåga i gymnasiet - pågående utvecklingsarbete*. Regionförvaltningsverkets speciallärarnätverk. 26.11.2024

Risberg A-K. *Hur lever läsningen bland finlandssvenska elever?* Digital presentation på Läsfesten, Erte, 14.11.2024

Risberg A-K m.fl. Läs- och skrivutveckling för elever med svagt utgångsläge i åk 1 – en uppföljande studie till åk 7 vid Nordiska dyslexikongressen, Stockholm 22–24.8.2024

Risberg A-K. Deltagande i paneldiskussion vid Suomiarena *Vilka är konsekvenserna av försvagade läskunskaper hos barn och unga?*, Björneborg 26.6.2024

Vataja, P & Risberg, A-K *Hur mår läsningen i Svenskfinland?*, Educa, 26.1.2024

Pro Gradut ja muut opinnäytetyöt

Haapoja, M. (2024). Digitaalisen oppimispelin suunnittelu ja toteuttaminen lasten kanssa. (Pro Gradu -tutkielma). Jyväskylän yliopisto.

Hakala, M. (2024). The Impact of Individual Factors on Hyperactive Preschoolers' Response to Executive Function Intervention. Master Thesis, University of Groningen.

Naukkarinen, M. (2024). *Unohdetut supersankaritarinat: Mustanaamio-sarjakuvat poliittisena representaationa* (Pro Gradu -tutkielma). Jyväskylän yliopisto.

Muut julkaisut

Salmi, P., Risberg, A-K., Vataja, P. & Kronberg, N. (2024). *Läsningen lever. Finlandssvenska elevers läsning och skrivning från årskurs 1 till 7*. Rapport. Niilo Mäki Institutet.

Muiden artikkelit NMI:n toimintaan tai tutkimuksiin liittyen

Opetushallitus: Uudet kartoittamisen ja kehittämisen työkalut tukevat lukutaitotyötä.

<https://www.oph.fi/fi/uutiset/2024/uudet-kartoittamisen-ja-kehittamisen-tyokalut-tukevat-lukutaitotyota>

Starka läsare i årskurs 1 läser bättre än svaga läsare i årskurs 6. Läraren 29.2.2024

Unik studie om finlandssvenska elevers läs- och skrivförmåga snart klar – "Ingen larmrapport", Vasabladet 24.1.2024

UNESCO (2024) <https://www.helsinki.fi/assets/drupal/2024-06/Abstract%20Booklet%20Reimagining2024%2011062024.pdf>

Liite 2. Niilo Mäki Instituutin henkilöstön jäsenyyksiä 2024

Haakana Maria

- Hypeks - hyvinvointia ja pedagogiikkaa Keski-Suomeen asiantuntijaverkoston jäsen
- Varajäsen Oikeus oppimiseen neuvottelukunnassa

Hautala Jarkko

- Vertaisarviointi kansainvälisissä julkaisuissa
- Saavutettavuuskirjasto Celia:n valtuuskunnan jäsen
- Eino Roiha -säätiön valtuuskunnan jäsen.
- Finnish eye tracker research seminar – järjestelytoimikunnan jäsen.
- The Centre of Excellence for Learning Dynamics and Intervention Research InterLearn (InterLearn) - tutkimusryhmän jäsen.
- Jyväskylän yliopiston DETECT -akatemiahankkeen jäsen

Klenberg, Liisa

- Helsingin yliopiston neuropsykologian erikoistumiskoulutuksen ohjausryhmän jäsenyys
- Suomen neuropsykologisen yhdistyksen erikoistumislautakunnan jäsenyys

Latvala Juha-Matti

- Hallituksen jäsen 5/2018-, varapuheenjohtaja 08/2024, Kuntoutussäätiö.
- Asiantuntijajäsen Eduskunnan erilaisten oppijoiden tukiryhmässä 10/2021-
- Jäsen Selkokielen neuvottelukunnassa.
- Jäsen Selkokirjatyöryhmässä.
- Jäsen Oikeus oppimiseen neuvottelukunnassa.

Rintanen, Maria

- Hypeks - hyvinvointia ja pedagogiikkaa Keski-Suomeen asiantuntijaverkoston jäsen

Salmi Paula

- NMI Bulletin -lehden toimituskunnan jäsen
- Vertaisarviointi kansainvälisissä julkaisuissa

Ylönen Suvi

- CP-liiton Perhe voimavarana -hankkeen ohjausryhmäjäsenyys
- Eduskunnan Erilaisten oppijoiden tukiryhmän asiantuntijajäsen

Liite 3. NMI:n OPH-rahoitteiset koulutukset vuonna 2024

OPH: Ahdistus alle kouluikäisen lapsen perheessä ja oppimisvaikeuksiin kytkeytyvä ahdistus kouluikässä (1 op)
13.5.2024 Helsinki

OPH: Ahdistus alle kouluikäisen lapsen perheessä ja oppimisvaikeuksiin kytkeytyvä ahdistus kouluikässä (1 op)
7.10.2024 Lahti

OPH: Aikamatkalla – Sujuvan lukemisen ja oikeinkirjoituksen harjoitusohjelma (2 op), 2.2. ja 22.3.2024
webinaarit

OPH: Aikamatkalla – Sujuvan lukemisen ja oikeinkirjoituksen harjoitusohjelma (2 op), 9.9. ja 18.11.2024
webinaarit

OPH: Check in-Check out (CICO) tehostetun tuen toimintamalli käytösongelmien kohtaamiseen
kouluuyhteisössä (2 op) 4.10 ja 12.11.2024 Vantaa

OPH: Check in-Check out (CICO) tehostetun tuen toimintamalli käytösongelmien kohtaamiseen
kouluuyhteisössä (2 op) 8.10. ja 7.11.2024 webinaari

OPH: Ekapeli lukemaan oppimisen, lukutaidon kehityksen ja sujuvan lukemisen tukena (1 op), 15.4.-31.12.2024
verkkotalennekoulutus

OPH: Empaattisen ja rakentavan vuorovaikutuksen taidot haastavissa vuorovaikutustilanteissa (1 op),
19.11.2024 webinaari

OPH: Empaattisen ja rakentavan vuorovaikutuksen taidot haastavissa vuorovaikutustilanteissa (2 op) 26.4. ja
3.5.2024 Lappeenranta

OPH: Empaattisen ja rakentavan vuorovaikutuksen taidot haastavissa vuorovaikutustilanteissa (2 op) 9.2. ja
16.2.2024 Helsinki

OPH: Empaattisen ja rakentavan vuorovaikutuksen taidot haastavissa vuorovaikutustilanteissa (2 op), 1.11. ja
8.11.2024 webinaari

OPH: Etsivät-ryhmä - lasten toiminnanohjaamisen tukeminen ryhmässä (2 op), 23.9. ja 9.12.2024 webinaarit

OPH: Etsivät-ryhmä. lasten toiminnanohjaamisen tukeminen ryhmässä (3 op), 12.2. ja 6.5.2024 webinaarit

OPH: Haastavasti käyttäytyvän lapsen ymmärtäminen kouluympäristössä ja tukitoimien suunnittelu (1 op),
22.4.2024 webinaari

OPH: Haastavasti käyttäytyvän lapsen ymmärtäminen kouluympäristössä ja tukitoimien suunnittelu (1 op),
4.11.2024 webinaari

OPH: Hyvän työrauhan rakennusaineita – opettajan luokanhallinnan taitojen kehittäminen koulun arjessa (1
op) 11.9.2024 webinaari

OPH: Hyvän työrauhan rakennusaineita – ryhmänhallinnan taitojen kehittäminen koulun arjessa (1 op)
15.2.2024 webinaari

OPH: Hyvän työrauhan rakennusaineita – ryhmänhallinnan taitojen kehittäminen koulun arjessa (1 op)
27.3.2024 webinaari

OPH: Ihmetellään yhdessä – konsultaatio nepsy-tsempparin työkaluna 29.10.2024 webinaari

OPH: Ihmetellään yhdessä – konsultaatio nepsy-tsempparin työkaluna, 12.11.2024 webinaari

OPH: Itsesäätelytaitojen kehitys, haasteet ja tukeminen alakoulussa (2 op) 11.3. ja 22.4.2024 Tampere

OPH: Itsesäätelytaitojen kehitys, haasteet ja tukeminen alakoulussa (2 op) 8.8. – 30.11.2024 verkkokoulutus

OPH: Itsesäätelytaitojen kehitys, haasteet ja tukeminen varhaiskasvatuksessa (2 op) 28.10. ja 2.12.2024 Lahti

OPH: Itsesäätelytaitojen kehitys, haasteet ja tukeminen varhaiskasvatuksessa (2 op) 8.1. – 30.4.2024 verkkokoulutus

OPH: Keinoja kiusaamisen ehkäisemiseen varhaiskasvatuksessa ja alkuopetuksessa (1 op) 26.3.2024 webinaari

OPH: Keinoja kiusaamisen ehkäisemiseen varhaiskasvatuksessa ja alkuopetuksessa (1 op) 4.12.2024 webinaari

OPH: Keinoja lukemisen ja kirjoittamisen taitojen tukemiseen (2 op) 19.3. ja 15.5.2024 webinaari

OPH: Käyttäytymisen haasteiden kohtaaminen koulussa (2 op), iltapäiväwebinaarit 18.4, 23.4, 24.4 ja 25.4.2024

OPH: Käyttäytymisen haasteiden kohtaaminen varhaiskasvatuksessa (2 op) 14.2.2024 ja 21.3.2024 Lahti

OPH: Käyttäytymisen haasteiden kohtaaminen varhaiskasvatuksessa (2 op) 24.9. ja 5.11.2024 webinaari

OPH: Lapsen kuullun ymmärtämisen tukeminen varhaiskasvattajien ja vanhempien yhteistyönä (1 op)
26.3.2024 webinaari

OPH: Lapsen kuullun ymmärtämisen tukeminen varhaiskasvattajien ja vanhempien yhteistyönä (1 op)
30.10.2024 webinaari

OPH: Leikitään ja keskitytään – itsesäätelyn ja toiminnanohjauksen tukeminen varhaiskasvatuksessa sääntöleikkien ja -pelien avulla (2 op) 14.11.2024 ja 6.5.2025 webinaari

OPH: Luetun ymmärtämisen ja toiminnanohjaamisen tukeminen yläkoulussa ja toisella asteella (2 op) 19.9. ja 7.11.2024 webinaari

OPH: Luetun ymmärtämisen ja toiminnanohjaamisen tukeminen yläkoulussa ja toisella asteella (2 op) 8.2. ja 11.4.2024 webinaari

OPH: Lukemisen ja kirjoittamisen arviointi ja tukeminen perusopetuksessa (1 op) -verkkokoulutus tallenne

OPH: Lukemisen ja kirjoittamisen arviointi ja tukeminen perusopetuksessa (1 op) -verkkokoulutus, katsottavissa 31.12.2024 loppuun asti.

OPH: Lukivalmiuksien arviointi ja harjoittaminen toiminnallisilla menetelmin (2 op) 14.2. ja 9.4.2024 webinaari

OPH: Lukivalmiuksien arviointi ja harjoittaminen toiminnallisilla menetelmillä (2 op) 23.9. ja 29.10.2024 webinaari

OPH: Luku- ja kirjoitustaidon arviointi yläkoulussa: vaikeuden tunnistamisesta kohdennettuun tukeen (1 op) 15.11.2024 webinaari

OPH: Luku- ja kirjoitustaidon arviointi yläkoulussa: vaikeuden tunnistamisesta kohdennettuun tukeen (1 op) 6.9.2024 webinaari

OPH: Lukuteatteri lukusujuvuuden kehittämisen tueksi (3 op) 13.-14.3.2024 Turku

OPH: Lukuteatteri lukusujuvuuden kehittämisen tueksi (3 op) 27.-28.3.2024 Oulu

OPH: Lukuteatteri lukusujuvuuden kehittämisen tueksi (3 op) 7.-8.11.2024 Helsinki

OPH: MALTTI – tarkkaavuuden ja toiminnanohjauksen ryhmämuotoisen intervention ja tehostetun tuen toteuttaminen (3 op) 29.9., 30.11.2023 ja 8.2.2024 webinaari

OPH: Mitä ovat nepsy, ADHD, autismitietäminen, Tourette? Miten näihin liittyvää haastavaa käyttäytymistä voidaan tukea? (1 op) 30.9.2024 webinaari

OPH: Nuorten Kompassi -hyvinvointiohjelman hyödyntäminen yläkoulussa ja toisella asteella (3 op), Helsinki 30.8 sekä webinaarit 17.9 ja 9.10.2024

OPH: Nuorten Kompassi -hyvinvointiohjelman hyödyntäminen yläkoulussa ja toisella asteella (3 op), webinaarit 29.10, 30.10, 19.11 ja 11.12.2024

OPH: Nuorten Kompassi -hyvinvointiohjelman hyödyntäminen yläkoulussa ja toisella asteella (3 op), webinaarit 6.2., 7.2., 13.3. ja 26.3.2024

OPH: Ongelmallinen digipelaaminen ja somen käyttö kouluissa (1 op), 20.11.2024 webinaari

OPH: Oppilaiden psyykkinen oireilu ja kouluun kiinnittymisen haasteet (2 op) 16.1. ja 14.2.2024 webinaarit

OPH: Psyykkisesti oireilevan oppilaan tukeminen kouluarjessa (1 op), 18.4.2024 webinaari

OPH: Ratkaisukeskeinen työote neuropsykiatrisen oppijan kohtaamisessa (2 op) 7.2. ja 11.3.2024 webinaari

OPH: Ratkaisukeskeisiä keinoja konsultaation tueksi työrauhaongelmien vähentämiseksi koulu yhteisössä (2 op) 14.3. ja 23.4.2024 webinaari

OPH: Ratkaisukeskeisiä keinoja konsultaation tueksi työrauhaongelmien vähentämiseksi koulu yhteisössä (2 op) 18.9. ja 31.10.2024 webinaari

OPH: S2-oppilaiden kielellisten taitojen arviointi ja tukeminen (2 op) 12.9. ja 15.11.2024 webinaari

OPH: S2-oppilaiden kielellisten taitojen arviointi ja tukeminen (2 op) 15.2. ja 12.4.2024 webinaari

OPH: Sananjalkoja ja kirjainkiemuroita – sanataiteen menetelmistä intoa ja iloa luku- ja kirjoitustaidon oppimiseen ja opettamiseen (2 op), 7.2. ja 26.3.2024 webinaarit

OPH: Sosiaalisten taitojen tukeminen varhaiskasvatuksessa ja esi- ja alkuopetuksessa (1 op) 25.3.2024 webinaari

OPH: Tavoitteena sujuva lukutaito – Teoriaa ja harjoituksia (1 op) 1.1.2024 – 14.5.2024 verkkokoulutus

OPH: Tavoitteena sujuva lukutaito – Teoriaa ja harjoituksia (1 op) 1.1.2024 – 14.5.2024 verkkokoulutus

OPH: Tavoitteena sujuva lukutaito – Teoriaa ja harjoituksia (1 op) 1.1.2024 – 14.5.2024 verkkokoulutus
14.5.2024 webinaari

OPH: Tavoitteena sujuva lukutaito – Teoriaa ja harjoituksia (1 op) 15.5.2024 – 27.11.2024 verkkokoulutus
webinaari 27.11.2024

OPH: Tavoitteena sujuva lukutaito – Teoriaa ja harjoituksia (1 op) 15.5.2024 – 27.11.2024 verkkotalenne

OPH: Toiminnallista lukuiloa! Ideoita ja innostusta lastenkirjojen käyttöön varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa (2 op) 12.3. ja 17.4.2024 webinaari

OPH: Toiminnallista lukuiloa! Ideoita ja innostusta lastenkirjojen käyttöön varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa (2 op), 3.9. ja 13.11.2024

OPH: Toiminnanohjaus, itsesäätely ja oppiminen – Miten auttaa? (2 op) 18.1., 8.2. ja 4.4.2024 webinaari

OPH: Vuorovaikutuksen, kielen ja kommunikoinnin tukeminen varhaiskasvatuksessa (2 op) 2.10 ja 9.10.2024 webinaari

OPH: Vuorovaikutuksen, kielen ja kommunikoinnin tukeminen varhaiskasvatuksessa (2 op) 6.2. ja 14.2.2024 Tampere

OPH: Ymmärrätkö minua? Monikielisten lasten kielellisten taitojen tukeminen varhaiskasvatuksessa (1 op), 6.2.2024 ja 20.3.2024 webinaarit

OPH: Ymmärrätkö minua? Monikielisten lasten kielellisten taitojen tukeminen varhaiskasvatuksessa (2 op) 6.2.2024 ja 20.3.2024 webinaarit

OPH: Ymmärrätkö minua? Monikielisten lasten kielellisten taitojen tukeminen varhaiskasvatuksessa (2 op), 27.8. ja 10.10.2024 webinaari, oph240827web

Tallenne OPH: Itsesäätelytaitojen kehitys, haasteet ja tukeminen alakoulussa (2 op) 8.8. – 30.11.2024 verkkokoulutus

Tallenne OPH: Lukuteatteri lukusujuvuuden kehittymisen tueksi (3 op) 7.-8.11.2024 Helsinki

Tallenne OPH: Lukuteatteri lukusujuvuuden kehittymisen tueksi (3 op) 7.-8.11.2024 Helsinki

Tallenne OPH: Lukuteatteri lukusujuvuuden kehittymisen tueksi (3 op) 7.-8.11.2024 Helsinki

Tallenne OPH: Tavoitteena sujuva lukutaito – Teoriaa ja harjoituksia (1 op) 1.1.2024 – 14.5.2024 verkkokoulutus, tallenteen (4 x 45 min) katsojamäärä

Tallenne OPH: Tavoitteena sujuva lukutaito – Teoriaa ja harjoituksia (1 op) 15.5.2024 – 27.11.2024 verkkokoulutus verkkotalenne

Tallenne: Lukikuntoutuskoulutus puheterapeuteille, verkkotalenne 8.2. – 31.12.2024 ja webinaari 28.11.2024

Tallenne: OPH: Lukuteatteri lukusujuvuuden kehittymisen tueksi (3 op) 13.-14.3.2024 Turku ja 27.-28.3.2024 Oulu

Tallenne: OPH: Lukuteatteri lukusujuvuuden kehittymisen tueksi (3 op) 13.-14.3.2024 Turku ja 27.-28.3.2024 Oulu

Tallenne: OPH: Lukuteatteri lukusujuvuuden kehittymisen tueksi (3 op) 13.-14.3.2024 Turku ja 27.-28.3.2024 Oulu

Tallenne: OPH: Lukuteatteri lukusujuvuuden kehittymisen tueksi (3 op) 13.-14.3.2024 Turku ja 27.-28.3.2024 Oulu

Tallenne: UBS: Spel-Ett och Spel-Ett läsflyt som stöd för läsutvecklingen 1 sp

UBS: Check in Check out (CICO) – en modell för individualiserat beteendestöd i skolan 2 op 21.11. och 11.12.2024 Helsingfors

UBS: Fokus på läsning och skrivning – Senaste forskningen, undervisning och praktiska metoder 25.4.2024 webinarium

UBS: HURTIG – Konsultationsmodell för daghem – strukturerat stöd för rastlösa barn 2 sp, 10.10. och 28.11.2024 webinarium
oph241010web

UBS: HURTIG – Konsultationsmodell för daghem – strukturerat stöd för rastlösa barn 2 sp, 30.11.2023 och 11.1.2024 webinarium

UBS: Spel-Ett och Spel-Ett läsflyt som stöd för läsutvecklingen 1 sp 1.2 och 8.2.2024 webinarium

UBS: Stöd för skolbarn med uppmärksamhets- och självregleringssvårigheter (1 sp) 24.10.2024 webinarium

OPH Kouluvierailu 3 Keinutien ala-asteen koulu Helsinki 24.10.2024 Yhteispeli koulutuskokonaisuus

OPH: Autismikirjon oppilaan tukeminen kouluarjessa (1 op), 17.4.2024 webinaari

OPH: Kielenkehityksen ja vuorovaikutuksen tukeminen (1 op) 9.4.2024 webinaari

OPH: Kielenkehityksen ja vuorovaikutuksen tukeminen (1 op) 4.9.2024 webinaari

OPH: Toimintakyvyn tukeminen oppilaiden arjessa (1 op) 14.3.2024 webinaari

OPH: Selkosuomea kouluun (2 op) 20.3.2024 ja 3.4.2024 webinaarit

OPH: Selkosuomea kouluun (2 op), 20.3.2024 ja 3.4.2024 webinaarit

OPH 3. Rehtorikoulutus 19.8.2024 Helsinki - Yhteispeli koulutuskokonaisuus

OPH 3. Rehtorikoulutus 20.8.2024 Tampere Yhteispeli koulutuskokonaisuus

OPH: 3. Opettajakoulutus 21.8.2024 Tampere Yhteispeli koulutuskokonaisuus

OPH: 3. Opettajakoulutus 27.8.2024 Helsinki Yhteispeli koulutuskokonaisuus

OPH: 3. Opettajakoulutus 28.8.2024 Helsinki Yhteispeli koulutuskokonaisuus

OPH: 3. Opettajakoulutus 29.8.2024 Helsinki Yhteispeli koulutuskokonaisuus

OPH: 3. Opettajakoulutus 5.9.2024 Tampere Yhteispeli koulutuskokonaisuus

OPH Kouluvierailu 3 Resson peruskoulu Helsinki 18.9.2024 Yhteispeli koulutuskokonaisuus

OPH Kouluvierailu 3 Hämeenlinnan yhteiskoulu 19.9.2024 Yhteispeli koulutuskokonaisuus

OPH Kouluvierailu 3 Puotilan ala-aste Helsinki 19.9.2024 Yhteispeli koulutuskokonaisuus

OPH Kouluvierailu 3 Koulumestarin koulu Espoo 25.9.2024 Yhteispeli koulutuskokonaisuus

OPH: Selkosuomea kouluun (2 op), 13.9. ja 25.9.2024 webinaarit

OPH Kouluvierailu 3 Koivuhaan koulu Parainen 26.9.2024 Yhteispeli koulutuskokonaisuus

OPH Kouluvierailu 3 Hämeenkadun koulu Hyvinkää 30.9.2024 Yhteispeli koulutuskokonaisuus

OPH Kouluvierailu 3 Aseman koulu Hyvinkää 1.10.2024 Yhteispeli koulutuskokonaisuus

OPH Kouluvierailu 3 Anttilan koulu Järvenpää 2.10.2024 Yhteispeli koulutuskokonaisuus

OPH Kouluvierailu 3 Kappelimäen koulu Laitila 2.10.2024 Yhteispeli koulutuskokonaisuus

OPH Kouluvierailu 3 Väinölän koulu Pori 3.10.2024 Yhteispeli koulutuskokonaisuus

OPH Kouluvierailu 3 Mahnalan ympäristökoulu Sasi 8.10.2024 Yhteispeli koulutuskokonaisuus

OPH Kouluvierailu 3 Otsonkoulu Ähtäri 8.10.2024

OPH Kouluvierailu 3 Törnävän koulu Seinäjoki 9.10.2024 Yhteispeli koulutuskokonaisuus

OPH Kouluvierailu 3 Hietalahden koulu Vaasa 10.10.2024 Yhteispeli koulutuskokonaisuus

OPH Kouluvierailu 3 Langinkosken koulu Kotka 14.10.2024 Yhteispeli koulutuskokonaisuus

OPH Kouluvierailu 3 Valkealan yhtenäiskoulu Kouvola 15.10.2024 Yhteispeli koulutuskokonaisuus

OPH Kouluvierailu 3 Porolahden peruskoulu Helsinki 23.10.2024 Yhteispeli koulutuskokonaisuus

OPH Kouluvierailu 3 Alasenjärven peruskoulu Lahti 29.10.2024 Yhteispeli koulutuskokonaisuus

OPH: Toimintakyvyn tukeminen oppilaiden arjessa (1 op) 31.10.2024 webinaari

OPH Kouluvierailu 3 Möysän peruskoulu Lahti 19.11.2024 Yhteispeli koulutuskokonaisuus

UBS: Skolning i användning av materialen ILS och SSB för åk 1-5 14.2.2024 webinarium

OPH: Lukemis- ja kirjoittamistaitojen arviointi luokilla 1 – 2. Alakoulun DigiLukiseulan käyttökoulutus (1 op), 13.3.2024 webinaari

OPH: Lukemis- ja kirjoittamistaitojen arviointi luokilla 1 – 2. Alakoulun DigiLukiseulan käyttökoulutus (1 op), 18.1.2024 webinaari

OPH: Lukemis- ja kirjoittamistaitojen arviointi luokilla 1 – 2. Alakoulun DigiLukiseulan käyttökoulutus (1 op), 20.11.2024 webinaari

OPH: Lukemis- ja kirjoittamistaitojen arviointi luokilla 1 – 2. Alakoulun DigiLukiseulan käyttökoulutus (1 op), 25.1.2024 Helsinki

UBS: Skolning i användning av materialen ILS och SSB för åk 1-5 2.10.2024 Vasa

OPH: Kielenkehityksen ja vuorovaikutuksen tukeminen (3 op) 14.2., 21.3. ja 2.4.2024 webinaari

OPH: Lukemis- ja kirjoittamistaitojen arviointi luokilla 1 – 6. Alakoulun DigiLukiseulan käyttökoulutus, tallenne

OPH: Netti-lukutaito ja luetun ymmärtämisen tukeminen luokilla 6–9 (2 op), 5.9. ja 31.10.2024 webinaarit

OPH: Neuropsykiatrisen oppijan tukeminen (3 op) 10.9., 9.10. ja 12.11.2024 webinaari

UBS: FOKUS – Träningsprogram i smågrupp för 8-11 åringar med svårigheter i uppmärksamhet och exekutiva funktioner 3 sp 7.11. och 12.12.2024 webinarium

NIILO MÄKI -SÄÄTIÖN HALLINTONEUVOSTO JA HALLITUS 2024

Niilo Mäki -säätiön hallintoneuvosto vuonna 2024

Niilo Mäki Säätiön hallintoelimiä ovat hallintoneuvosto ja hallitus. Hallintoneuvostoon kuuluu puheenjohtaja ja 12-15 muuta jäsentä, jotka valitaan kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Hallintoneuvoston sääntömääräisissä kokouksissa käsitellään mm. toimintakertomus ja tilinpäätös (kevätkokous) sekä seuraavan vuoden toimintasuunnitelma (syyskokous). Hallintoneuvoston jäsenet vuonna 2024 olivat (suluissa viimeinen valintavuosi).

Paavo Leppänen, pj	(2022) Jyväskylän yliopistosäätiö
Berndt-Johan Lindström, vpj	(2023) Svenska Kulturfonden
Anne Vierelä, vpj	(2022) Oppimis- ja ohjauskeskus Valteri
Onerva Mäki	(2023) Niilo Mäen perikunta
Tuire Koponen	(2023) Jyväskylän yliopistosäätiö
Marja-Leena Laakso	(2022) Jyväskylän yliopistosäätiö
Anna Rönkä	(2022) Haukkalan säätiö
Katri Savolainen	(2022) Jyväskylän kaupunki
Nina Hovén	(2021) ADHD-liitto ry
Mika Pyykkö	(2021) Aivoliitto ry
Juha Lappalainen	(2022) Suomen CP-liitto ry
Kirsti Karila	(2023) Mannerheimin lastensuojeluliitto
Maiju Mäki	(2023) Kehitysvammaliitto
Tiina Luomanen	(2022) Opetushallitus
Matias Lahti	(2023) Keski-Suomen Hyvinvointialue

Niilo Mäki -säätiön hallitus vuonna 2024

Niilo Mäki Säätiön hallitukseen kuuluu puheenjohtaja sekä 4-6 jäsentä varajäsenineen. Hallintoneuvosto nimeää hallituksen vuodeksi kerrallaan. Seuraavassa hallituksen jäsenet sekä heidän henkilökohtaiset varajäsenensä vuonna 2024.

Jäsen

Päivi Fadjukoff, puheenjohtaja
Ulla Richardson, vpj
Timo Ahonen
Hannu Savolainen
Anne Korhonen

Varajäsen

Eino Havas
Jyrki Saarivaara
Tiina Parviainen
Marja-Kristiina Lerkkanen
Kirsi Kallionpää